

ΝΕΟΣ
ΕΛΛΗΝΟΜΗΜΩΝ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΙ ΕΘΝΙΚΩΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΙ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

LIBRAIRIE ET IMPRIMERIE

CI-DEVANT

E. J. BRILL.

LEIDE — 1904.

Ε.γ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΑΝΤΙΟΧΕΩΣ

Ἡ σημασία ἡ προσγραφομένη εἰς τὴν ἀπολεσθεῖσαν ἱστορικὴν συγγραφὴν τοῦ Ἰωάννου Ἀντιοχέως, ἧς μόνον ἀποσπάσματα περιεσώθησαν μέχρις ἡμῶν, ὡς ἐξαιρετικὸν πηγὴν τῆς ῥωμαϊκῆς ἱστορίας γίνεται κατάδηλος ἐκ τῶν κατὰ τὴν τελευταίαν τεσσαρακονταετίαν πολλῶν μελετῶν περὶ τῶν ἀποσπασμάτων αὐτοῦ. Ἰδίως δ' αἱ περὶ τοῦ Ἰωάννου μελέται προσέλαβον ὅλως ἰδιάζουσαν ἀξίαν ἐξ οὗ χρόνου τῷ 1871 ἤξιωσεν αὐτὸν μεγάλης προσοχῆς ὁ ἀοίδιμος Mommsen ¹.

Ἐκ αὐτοῦ τούτου κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος τῆς δημοσιεύσεως τῶν περὶ τοῦ Βυζαντινοῦ ἐκείνου ἱστοριογράφου τοῦ ἐβδόμου αἰῶνος μελετημάτων αὐτοῦ, ὅτε μετέβην χάριν συμπληρώσεως τῶν σπουδῶν μου εἰς Βερολίνον, ἐλκυσθεῖσης τῆς προσοχῆς μου εἰς τὸν συγγραφέα ἐκεῖνον, τὰ μέγιστα ἐχάρην, ὅτε μετὰ δεκαετίαν μοὶ ἐπεφυλάχθη ἡ τύχη νάνακαλύψω νέα καὶ μεγάλα αὐτοῦ ἀποσπάσματα.

Ἡ ἱστορία τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης ἔχει τι τὸ περίεργον. Τὰ φύλλα τοῦ κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα γεγραμμένου βομβυκίνου ἀγιορειτικοῦ κώδικος **4932** (Μονῆς Ἰδῆρων ἀβ. 812), ἐν ᾧ περιλαμβάνονται τὰ ἀποσπάσματα, εἶνε ἐγκαταμεμιγμένα μετὰ τῆς ἐλληνικῆς ὑπὸ τοῦ Παιανίου μεταφράσεως τοῦ Εὐτροπίου.

Μὴ ἔχων δὲ καὶ μὴ δυνάμενος νά εὕρω κατὰ τὴν ἐν Ἀγίῳ

¹ Mommsen Abhandlung über die dem Cassius Dio beigelegten Teile der planudeischen und konstantinischen Excerpte in τῷ Hermes Τόμ. 7 (1871) σ. 82 κ. εἰ. καὶ Neue Bruchstücke des Johannes von Antiocheia und des Johannes Malalas αὐτόθι σ. 323 κ. εἰ.

Ὅρει τῷ 1880 πρώτην περιόδειαν μου τινὰ τῶν ἐκδόσεων τοῦ Παιανίου, δεῖς μόνος ἐκ πρώτης ὄψεως ἐφαίνετο περιεχόμενος ἐν τῷ κώδικι, ἀλλ' ἐνθυμούμενος, ὅτι ἡ ἐκδοσις, γενομένη κατὰ τὸν κολοβὸν κώδικα τοῦ Μονάχου, δὲν περιελάμβανε τὸ τέλος, ἐσημείωσα τὸ τέλος τοῦ ἐλληνικοῦ Εὐτροπίου, οἷον ἐφαίνετο περιλαμβανόμενον ἐν τῷ κώδικι τῆς μονῆς τῶν Ἰδῆρων. Ἀλλ' ὅτε, ἐπιστρέψας εἰς Ἀθήνας, ἠρξάμην παρασκευάζων τὴν ἐκδοσιν τοῦ ἐμοῦ Καταλόγου τῶν ἀγιορειτικῶν κωδίκων, εὗρον μὲν χαίρων, ὅτι ὁ κώδιξ ἐκεῖνος περιεῖχε συνέχειαν τοῦ τέλους μὴ περιλαμβανομένην ἐν τῷ κώδικι τοῦ Μονάχου καὶ ταῖς ἐξ αὐτῆς ἐκδόσεσιν, ἐγεννήθησαν δ' ἐν ἐμοὶ ἐκ διαφορῶν τεκμηρίων εὐλογοὶ ὑπόνοιαι, ὅτι μετὰ τῶν φύλλων τοῦ Παιανίου ἦσαν ἐγκαταμειγμένα καὶ φύλλα ξένης ὕλης, ἧς δὲν εἶχον σαφῆ γνῶσιν. Διὸ κατώρθωσα νὰ λάβω δοκιμαστικῶς καθ' ὑπόδειξιν μου ἀντίγραφόν τινων αὐτῶν παρὰ τοῦ μαθητοῦ μου, τοῦ μακαρίτου Ἀγιορείτου διακόνου Παρθενίου Παπαγιαννοπούλου, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Λαρίσῃ διδασκαλείου. Καὶ τὰ μὲν ἄλλα τῶν σταλέντων μοι ἀντιγράφων δὲν ἤρκουν, ὅπως διαλευκάνωσι τὰς ἐμὰς ἀπορίας, ἐν δ' αὐτῶν κατέδειξέ μοι ἐπιφανῶς, ὅτι εἶχον ἐνώπιόν μου ἀπόσπασμα τοῦ Ἰωάννου Ἀντιοχέως. Ἦτο δὲ τὸ φύλλον τοῦτο τὸ 4⁶ τοῦ κώδικος, ἐν ᾧ περιείχετο τὸ ὑπ' ἀρ. 67 ἀπόσπασμα τοῦ συγγραφέως¹ τὸ ἀρχόμενον ἀπὸ τῶν λέξεων [Ὅτι] αἰτίαν (δὲ) τῆ πολιτικῆ κινήσει παρεῖχε Γάιος Μάριος, ἐπόμενον ἐν συνεχείᾳ εἰς προηγουμένην διήγησιν καὶ ἔχον μεθεπομένην τὴν συνέχειαν τῶν ἐνδιαλαμβανόμενων γεγονότων. Κατὰ ταῦτα ἐδικαιούμην μὲν νὰ ὑποθέσω εὐλόγως, ὅτι καὶ τὰ λοιπὰ ὑπ' ὄψιν μου τυχαίως ληφθέντα ἀντίγραφα περιεῖχον ἀποσπάσματα τοῦ Ἀντιοχέως, περιλαμβάνοντο δ' ἐν τῷ κώδικι καὶ ἄλλα τοιαῦτα μεταξὺ τῶν φύλλων τοῦ Παιανίου ἢ καὶ τῆς εἰς αὐτὸν ἐπακολουθούσης ἐπιτομῆς τοῦ Δίωνος ὑπὸ τοῦ Ξιφιλίνου.

¹ Müller Fragmenta Historicorum Graecorum Τόμ. Δ' σ: 561.

Τὴν ἔρευναν δὲ ταύτην ἠναγκάσθη νάναβάλω ἐπὶ ἔτη ἱκανά, ἕως ἐπισκέφθη τὸ δεύτερον τὸ Ἅγιον Ὅρος τὸ θέρος τοῦ 1895. Ἄλλὰ κατὰ τὴν περιοδείαν τοῦ ἔτους ἐκείνου δὲν κατώρθωσα νὰ ἐργασθῶ δυστυχῶς ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰσῆρων διὰ λόγους, οὓς εἶνε περιττὸν νὰ ἐκθέσω ἐνταῦθα. Ἄλλὰ διηκολύνηθη ὁμοίως ἢ ἐν τῇ μονῇ ἐργασία τὸ ἐπιὸν ἔτος ἐνεργείᾳ τοῦ τότε ἐν Ἁγίῳ Ὄρει μονάζοντος πρώην καὶ νῦν παναγιωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κ. Ἰωακείμ, ὅστις μέγιστον ἐπέδειξε πάντοτ' ἐνδιαφέρον περὶ τῶν ἐμῶν ἀγιορειτικῶν ἐρευνῶν. Μὴ εὐκαιρῶν δὲ νὰ μεταβῶ αὐτός εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος ἐνεκεν ἄλλων ἐργασιῶν, ἀπέστειλ' αὐτόσε τὸν φίλον ὁμιλητὴν κ. Φίλιππον Γεωργαντᾶν, ὅστις με εἶχε συνοδεύσει κατ' ἀμφοτέρας τὰς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει περιοδείας μου, ἐργασθεὶς μετὰ πολλῆς πάντοτ' ἐπιστάσεως καὶ ἀόκνου ζήλου. Ἐπόμενος δ' ὁ κ. Γεωργαντᾶς εἰς τὰς ὑπ' ἐμοῦ δοθείσας αὐτῷ ἀκριβεῖς ὁδηγίας, ἐξέκρινε μὲν ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ Παιανίου πάντα τὰ ἄσχετα πρὸς αὐτὸν φύλλα, διέγνω δὲ, ὅτι τοιαῦτα δὲν περιλαμβάνονται ἐν τῷ εἰς τὸν Παιάνιον ἐπακολουθοῦντι κειμένῳ τοῦ Δίωνος Κασσίου, ἀντέβαλε δὲ τὸ κείμενον τοῦ Παιανίου πρὸς τὴν ἐκδοσιν τοῦ Νεοφύτου Δούκα, ἀντιγράφας τὰ ἐν τῷ κειμένῳ περὶ τὸ μέσον καὶ ἐν τέλει δύο τεμάχια τὰ λείποντα τέως ἐκ τῶν ἐκδόσεων¹, ἐκόμισέ μοι δὲ τέλος καὶ τὸ ἀντίγραφον ἀπάντων τῶν ἐν τῷ κώδικι ξένων πρὸς τὸν Παιάνιον φύλλων. Εἶνε δὲ ταῦτα τὰ φ. 3-6, 11-14 καὶ 92-98. Καὶ τὰ μὲν φ. 92-98 περιλαμβάνουσι συμπεπηγμένον, μετὰ τὸ ἐν τῷ κώδικι ἀνέκδοτον, ἀλλὰ καὶ τοῦτο κολοβόν, τέλος τοῦ Παιανίου, τεμάχιον ἀγνώστου ῥωμαϊκῆς ἱστορίας, ὅπερ θέλω ἐκδώσει ἐν τῷ δευτέρῳ τεύχει τοῦ Νέου Ἑλληνομνήμονος· τὰ δὲ λοιπὰ (3-6, 11-14) περιέχουσι μέγα συνεχὲς ἀπόσπασμα τοῦ Ἰωάννου Ἀντιοχείως.

¹ Ταῦτα ἰδέσθαι ἐν τῇ Classical Review Τόμ. ΙΑ' (1897) σ. 382 κ. ἔ. ἐπὶ τὴν ἐπιγραφὴν Ein neuer Codex des Pausanias (Mit neuen unedirten Fragmenten aus der griechischen Übersetzung des Eutropius).

Περὶ τοῦ ἀποσπάσματος δὲ τούτου ἔγραψα διὰ μακρῶν τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1896 εἰς τὸν ἐμὸν πολυτίμητον διδάσκαλον Θεόδωρον Μομπίση, ἀνεκοίνωσα δὲ τὰ δέοντα τὴν 23 Σεπτεμβρίου/᾽ Ὀκτωβρίου 1898 ἐν συνεδρίᾳ τοῦ ἐνδεκάτου τμήματος τοῦ ἸΒ' διεθνoῦς Συνεδρίου τῶν Ἀνατολιστῶν ἐν Ῥώμῃ. Τὸ δ' ἐπιὸν ἔτος, ἐπωφελούμενος τὴν ἐν Ἀγίῳ Ὀρει μακρὰν διατριβὴν τοῦ ἐκ τῶν ἐμῶν μαθητῶν μεγάλως ἡσκημένου περὶ τὴν παλαιογραφίαν διδάκτορος τῆς φιλολογίας κ. Σωκράτους Κουγέα, συνεργασθέντος τῇ συστάσει μου μετὰ τοῦ κ. Ἀλφρέδου Schmidtke πρὸς ἀντιβολὴν τῶν κωδίκων τοῦ Εὐαγγελίου χάριν τῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐν Βερολίνῳ καθηγητοῦ κ. von Soden νέας ἐκδόσεως, ἀνέθηκα εἰς αὐτὸν νάντιβάλῃ ἐκ νέου πρὸς τὸ ἀντίγραφον τοῦ κ. Γεωργαντᾶ τὸ ἐν τῷ κώδικι τῆς μονῆς Ἰθῆρων ἀπόσπασμα τοῦ Ἰωάννου Ἀντιοχέως.

Τὸ ἀπόσπασμα δὲ τοῦτο εἶνε ἄξιον πλείστου ἔσου λόγου οὐ μόνον διὰ τὸ μέγεθος αὐτοῦ, ὄν κατὰ πολὺ τὸ μῆκιστον ἀπάντων τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ πολλοὺς ἄλλους λόγους. Ἐξ αὐτοῦ κατὰ πρῶτον μανθάνομεν τὴν διαίρεσιν τοῦ μέρους τῆς ἱστορικῆς συγγραφῆς τοῦ Ἀντιοχέως τοῦ ἀναφερομένου εἰς τὴν ἐλευθέραν ῥωμαϊκὴν πολιτείαν κατὰ λόγους ὑπάτων, ὧν ὁ ἀγιορειτικὸς κώδιξ περισώζει εἰς ἡμᾶς πλήρη τὸν τέταρτον, προηγουμένου μὲν τοῦ τέλους τοῦ τρίτου, ἐπομένης δὲ τῆς ἀρχῆς τοῦ πέμπτου. Ἐχόντες δ' οὕτω πολὺ καὶ συνεχὲς μέρος τῆς ἱστορικῆς συγγραφῆς τοῦ Ἰωάννου, δυνάμεθα νὰ ἐξετάσωμεν, ἐν μέρει δὲ καὶ νὰ ἐπιλύσωμεν πολλὰ τῶν ζητημάτων τῶν συνδεομένων πρὸς τὸν συγγραφέα καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ, ζητημάτων, ἅτινα πολλαχῶς ἀπησχόλησαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦς ἐρευνητάς. Περὶ τὴν τοιαύτην δὲ μελέτην διατριβῶν, δὲν ἔσπευσα νὰ ἐκδώσω μέχρι τοῦδε τὰ νέα ἀποσπάσματα. Ἀλλὰ τὸ ἅμα τῇ διαδόσει τῆς ἐμῆς ἀνακαλύψεως ἀρξάμενον καὶ ἐπιδειχθὲν περὶ αὐτῶν ἐνδιαφέρον καὶ αἰ

πολλαχόθεν πρὶ ταχείας ἀνακοινώσεως τῶν ἀνεκδότων τούτων σελίδων τοῦ Ἰωάννου παρορμήσεις ἡμετέρων τε καὶ Ἑσπερίων λογίων παρεκίνησάν με νὰ μὴ ἀναβάλω ἐπὶ μακρότερον τὴν ἔκδοσιν τοῦ κειμένου τοῦλάχιστον. Ἀναβάλλον δ' εἰς ὕστερον τὴν ἔκθεσιν τῶν πορισμάτων τῶν ἐμῶν ἐρευνῶν τῶν ἐπὶ τοῦ κειμένου τούτου στηριζομένων, παρέχω ὅπωςδῆποτε διὰ τῆς ἀπὸ μακροῦ προσδοκωμένης ἐκδόσεως τοῦ κειμένου εἰς τοὺς ἀνυπομονοῦντας τῶν μελετητῶν τῆς βυζαντιακῆς λογοτεχνίας καὶ τῆς ῥωμαϊκῆς ἱστορίας εὐπρόσδεκτον ἀφορμὴν ζητήσεως τελεσφόρου. *Bis dat qui cito dat*, ἔγραφέ μοι, παρορμῶν εἰς ὅσον ἔνεστι ταχείαν ἔκδοσιν τοῦ ἔρμαιου, ὁ Mommsen τῇ 16/28 Φεβρουαρίου 1897. Οἱ λόγοι δ' ἐκεῖνοι ἔστωσαν εἰς δικαιολογίαν τῆς ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐκδόσεως μόνου τοῦ κειμένου. Μόνον δὲ λυποῦμαι, ὅτι δὲν ζῆ πλέον ὁ περιφανῆς ῥωμαιοδίφης, ὅπως πεισθῆ ἔκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν νέων μεγάλων λειψάνων τοῦ Ἰωάννου Ἀντιοχείως, πόσον δίκαιον εἶχον γράφων εἰς αὐτόν, ὅτι τὰ νέα ταῦτ' ἀποσπάσματα ἀποδεικνύουσιν εὐστοχούσας τοῦ ὀρθοῦ τινὰς τῶν περὶ τοῦ συγγραφέως μαντικώτατα ἐξενεχθεισῶν εἰκασιῶν τοῦ Mommsen, ἐν αἷς καὶ ἡ γνώμη, ὅτι ὁ Ἀντιοχεὺς ὑπῆρξε μία τῶν πηγῶν τοῦ Σουίδα ἐν ταῖς ῥωμαϊκοῖς ἀρθροῖς τοῦ Λεξικοῦ αὐτοῦ, ὅτι δ' ἀφ' ἑτέρου εἶχεν ὀψὶν τὸν Εὐτρόπιον ἐν ἑλληνικῇ μεταφράσει.

Ἐκδίδων δὲ τὸ κείμενον τοῦ νέου μεγάλου ἀποσπάσματος τοῦ Ἰωάννου Ἀντιοχείως, ὕπεσημείωσα μὲν τὰ κακῶς ἔχοντα ἐν τῷ κώδικι, ὅσα ἐγὼ διώρθωσα, ἀνέγραψα δ' ἐν ταῖς σημειώσεσι τὰς διαφορὰς τυχὸν ἀναγνώσεις τοῦ Γεωργαντᾶ καὶ τοῦ Κουγέα, ἐκείνας μὲν δηλώσας διὰ τοῦ Γ, ταύτας δὲ διὰ τοῦ Κ, προσθεῖς ὑπὸ τὸ στοιχεῖον Π καὶ τὰς τοῦ Παπαγιαννοπούλου ἐνθα εἶχον καὶ αὐτοῦ ἀντίγραφον. Τὸ δὲ γράμμα Μ δηλοῖ τὰς παρὰ τῷ Müller ἐν τοῖς *Fragmenta Historiographum Graecorum* διαφορὰς γραφὰς ἐν τοῖς δύο ἀποσπάσμασιν ἐκείναις, τῷ 67 καὶ 68, ἅτινα, προεκδεδομένα παρ' αὐτοῦ, περιλαμβάν-

νονται ἐν τῷ ἀγιορειτικῷ κώδικι ὡς μέρη τοῦ Λόγου ὑπάτων Δ'. Φέρονται δὲ τὰ δύο ταῦτα ἀποσπάσματα κατωτέρω ἐν τῇ ἐμῇ ἐκδόσει τετυπωμένα διὰ γραμμῶν διαφόρων πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τῶν νῦν τοῦ πρώτου γνωσχομένων. Προσέθηκα δὲ ὅπου ἀναγκαῖον ἐν ταῖς αὐταῖς σημειώσειςι παραπομπὰς εἰς ἄλλους ἀρχαίους καὶ Βυζαντινοὺς συγγραφεῖς, προκατασκευάζων ὅσα μέλλω ἄλλοτε νὰ διαλάβω περὶ τοῦ ἐνταῦθα ἐκδιδόμενου ἀποσπάσματος. Πρὸς τούτοις δὲ σημειῶνω, ὅτι τὰ ἐμὰ ἐν τῷ κειμένῳ συμπληρώματα διέκρινα δι' ὀρθογωνίων ἀγκυλῶν [] καὶ ὅτι ἐν ταῖς σημειώσειςιν ἐτέθησαν ὅπου ὑπάρχει κενὸν τόσαι στιγμαὶ ἀκριβῶς ὅσας ἐδήλωσεν ὁ κ. Κουγέας. Εἶχον δ' ἐπιστήσει εἰς αὐτὸν ἰδιάζουσαν περὶ τοῦτο προσοχὴν, εὐτυχῆσας νὰ ἴδω ἐνθα ἠδυνήθη νὰ ἐξελεγχθῆ ἡ μέτρησις αὐτοῦ, ὅτι καὶ περὶ τοῦτο εἰργάσθη μετὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας. Ἄνωφελές δ' ἐθεώρησα νὰ αναγράψω ἐν ταῖς διαφόροις γραφαῖς τὴν ἐν τῷ κώδικι βαρυτονουμένην γραφὴν τοῦ συνδέσμου τέ πλὴν ἢ ὅπου δι' ἄλλους λόγους ἔκρινα τοῦτο ἀναγκαῖον. Ἄλλὰ καὶ ἄλλο τι δὲν θεωρῶ περιττὸν νὰ σημειώσω, ὅτι ὁ κ. Κουγέας μόνον τὸ ἀντίγραφον τοῦ κ. Γεωργαντᾶ εἶχεν ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ἀντιβολήν, δὲν πρέπει δὲ νὰ ὑποθεθῆ, ὅτι κατὰ τὴν πληρεστέραν ἀνάγνωσιν τῶν λίαν ἐφθαρμένων καὶ τιλφοβρώτων μερῶν τοῦ κώδικος ὠφελήθη τυχόν ἐκ τῆς γνώσεως τῶν ἄλλων συγγραφέων, καθ' ὅσον πρὸς αὐτοὺς συμπίπτει ὁ Ἀντιοχεύς, ἅτε μὴ γνωσκῶν αὐτοὺς ἐκ τῶν προτέρων· εἰ τινα δὲ πλείονα ἀνέγνω, ὀφείλεται τοῦτο εἰς τὴν ἕλως ἐξαιρετὸν αὐτοῦ ὀξυδέρκειαν. Τελευτῶν δ' ἐκφράζω τὰς θερμὰς μου εὐχαριστίας εἰς τε τὸν κ. Γεωργαντᾶν καὶ τὸν κ. Κουγέα, διὰ τὸν ζῆλον μεθ' οὗ εἰργάσθησαν, εἴπερ τινὲς καὶ ἄλλοι συντελέσαντες διὰ τῶν ἀντιγράφων αὐτῶν εἰς τὴν προεργασίαν τῆς ἐκδόσεως ταύτης.

¹ Ὁ κ. Κουγέας, παρορηθεὶς ὑπ' ἐμοῦ, ἀντέβαλε καὶ τὴν ἐν τῷ κώδικι ἐπιτομὴν τοῦ Δίωνος ὑπὸ τοῦ Σιφιλίνου, τὰ δὲ κορίσματα τῆς ἀντιβολῆς ταύτης ἐξέδωκεν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Νέος κώδιξ τοῦ Σιφιλίνου ἐν τῇ Ἀθηνᾶ Τόμ. ΙΕ' (1903) σ. 484 κ. ἑ.

[ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΑΝΤΙΟΧΕΩΣ ΛΟΓΟΥ ΥΠΑΤΩΝ Γ' ΤΕΛΟΣ]

[κατα]στρέφει. Οὐ πολλῶ δ' ὕστερον Ἡρώδης ταύτην ἀναστή- φ. σασ τὴν πόλιν, Σεβαστὴν ὀνομάζει· ὃ τε τῆς Ἀσίας βασιλεὺς Ἄτ- ταλος Νικομήδει τῷ [Μονώδοντι] πολεμήσας ἐκράτησε τῆς αὐτοῦ χώρας. Ἀλλ' ὁ μὲν [Ῥωμαίους] ἐπικαλεσάμενος ἀνέλαβε τὴν ἀρχὴν, Ἄτταλος δὲ τὴν ἑαυτοῦ [μητέρα Ἀπολλωνιά]δα μεταλλάξασαν κατὰ 5 τὸ μέγιστον ἱερὸν Περγᾶμου [κατέ]θετο, ὅπερ αὐτὸς ἰδεῖματο, τὴν τε γείτονα λίμνην αὐτῇ προσωνόμασεν, αὐτὸς τε τὸν βίον μεταλλάττει. τῆς Πυθίας ἐπ' αὐτῷ πληρωθείσης, ἥτις Ἀττάλῳ [τῷ] μεγάλῳ, χρηστηριαζομένῳ προσφήτευσε τάδε· Τούτων γε μὴν οὐκέτι παῖδες εἴρηται γὰρ [ἢ τοῦ] γένους τούτων διαδοχὴ κατὰ τὴν ἔμπροσθεν συγ- 10 γραφήν.

ΛΟΓΟΣ ΥΠΑΤΩΝ Δ'

Μικρῶ γε μὴν ἔμπροσθεν τοῦ πρὸς τὸν Ἰουγούρθαν πολέμου κατὰ

1. Ἡρώδης ταύτην; K:..... Γ ἀναστήσας ἔγραφα: ἀναστ.σας K:.....Γ. 2. Σεβαστὴν ἔγραφα: σεβαστον ΓK. 2-7. Ὁ τε τῆς Ἀσίας-προσωνόμασεν. Πρβλ. Σουίδαν ἐν λ. Ἀπολλωνιάς λίμνη. 3. Μονώδοντι ἔγραφα κατὰ Σουίδαν: μ.ν.δ.... K. ν..... Γ. 4. Ῥωμαίους ἔγραφα κατὰ Σουίδαν: ΓK. 5. μητέρα Ἀπολλωνιάδα ἔγραφα κατὰ Σουίδαν:.....ἀδα K:.....δα Γ. 6. μέγιστον ἱερὸν K καὶ Σουίδας: μεγ.ς...ε.ον Γ. Περγᾶμου ἔγραφα κατὰ Σουίδαν: περγ... K: πρὸς... Γ. κατέθετο ἔγραφα κατὰ Σουίδαν: ...θετο K:.....Γ. 7. γείτονα λίμνην αὐτῇ ἔγραφα κατὰ Σουίδαν: γει.....αὐτ. K: γ.....Γ. προσωνόμασεν K καὶ Σουίδας:....K ὠνόμασεν Γ. 7-9. Αὐτὸς τε τὸν βίον-παῖδες. Πρβλ. Σουίδαν ἐν λ. Ἄτταλος. 7. αὐτὸς τε ἔγραφα: αὐτὸς τὲ ΓK. μεταλλάττει ἔγραφα κατὰ Σουίδαν: μεταλλάττει; K: μεταλλάττετο Γ. 8. Πυθίας ἔγραφα κατὰ Σουίδαν: π...ίας ΓK. τῷ μεγάλῳ ἔγραφα κατὰ Σουίδαν: ..μεγάλ. K:.....Γ. 9. χρηστηριαζομένῳ ἔγραφα καθ' ἃ ὁ Bekker παρὰ Σουίδα:.....ρηιαζομένῳ ΓK. προσφήτευσε K: προεστάτευσε Γ. παῖδες ἔγραφα: παῖδες; K: παίδων Γ. 10 εἴρηται γὰρ K: εἴη τ....Γ. ἢ τοῦ ἔγραφα: .του; K:....Γ.

E.γ.Δ. της ΕΠΕΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

τὴν Νουμιδιαν συνιστηκός. Ῥωμαίων ὑπατοὶ Μάρκος Αἰμίλιος καὶ Κόιντος Σκηπίων ὑπὸ Κίμβρων τε καὶ Τευτόνων καὶ Τιγουρίνων ἔτι τε καὶ Ἀμβρόνων, ἰθῶν γαλατικῶν καὶ γερμανικῶν, κατηγωνίσθησαν. πλησίον Ῥοδανοῦ ποταμοῦ τὸν ἀγῶνα στησάμενοι ἐπὶ δὲ μεγίστοις 5 τε παθήμασι καὶ τοῦ πολλοῦ μέρους τῆς στρατιᾶς διαφθορᾷ τὸν χάρακα διαρπασθέντα ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀποβάλλουσι. Τῆς γοῦν ἀγγελίας ταύτης εἰς τὴν Ῥώμην ἀφικομένης, μείζον δέος τοῖς κατὰ τὴν πόλιν ἐπέπεσεν ἢ πρὶν τοῖς τοῦ Ἀννίβα καιροῖς ἐν τῷ πρὸς Καρχηδονίους πολέμῳ· ὑπόμνησις γὰρ ἐκ τοῦ παλαιοῦ τῆς πόλεως πάθους 10 καὶ δέος] μὴ αὖθις ἐπὶ τὴν Ῥώμην ἐλασθῆναι ἐπαρθέντες τοῖς προτερήμασιν οἱ βάρβαροι. Ἄρτι τοιγαροῦν τὸν Μάριον ἐκ τῆς Νουμιδίας ἐπανήκοντα καὶ λαμπρὸν ὑπὸ τῶν ἐκείσε κατορθωμάτων γεγενημένον, δεύτερον ἐπὶ τὴν ὑπατείαν ἐκάλουν, στρατηγόν || τε τοῦ πρὸς τοὺς Κίμβρους ἀπέβαινον πολέμου. Ἐπειδὴ δὲ παρ' ἐλπίδας ὁ 5 πρὸς τοὺς βαρβάρους ἀγὼν ἀπεμνηκύνετο, [μετέω]ρα μὲν τὰ τῆς ἡγεμονίας οὐ κατέλιπον, Μαρίῳ δὲ τρίτην καὶ τετάρτην ὑπατείαν προσετίθεισαν. Ὁ δὲ ἅμα [τῷ τὴν τετάρ]την ἡγεμονίαν συνάρχοντι Κύντῳ Λ[ουτατίῳ] Κατούλῳ δεύτερον συμπεσὼν τοῖς ἐναντίοις [κ' μὲν ἀποκτείνει μυρι]άδας, ὀκτακισχιλίων δὲ οὐ πολὺ ἐλάττονας αἰχμαλώτους

1. Αἰμίλιος ΓΚ. Γρακτίον Μάλλιος κατὰ τὸν Εὐτρόπιον (Ε', 1), ὅστις εἶνε ἐν τούτοις ἡ πηγὴ τοῦ Ἰωάννου, ἢ Μανίλιος κατὰ τὴν μετάφρασιν τοῦ Παιανίου.

2 Σκηπίων ΓΚ: Γρακτίον Καιπίων (Caerio) κατ' Εὐτρόπιον ἐνθ' ἀν. Ἄλλὰ καὶ κατὰ τῷ Παιανίῳ ἔχομεν Σκιπίων ἐν τῷ ἀγιορειτικῷ κώδικι, ἐν τῷ ὁ κώδιξ τοῦ Μονάχου ἔχει Κηπίων. 4. ἐπὶ δὲ μεγίστοις ἔγραφα: ἐπι;

...εγίστοις Κ: τοῖς Γ. 5. μέρους τῆς στρατιᾶς Κ: μέρ ανᾶς; Γ. 9. πάθους ἔγραφα: πλάθους ΓΚ. 10. ἐλασθῆναι ΓΚ: Γρακτίον ἐλάσωσιν;

12. ἐπανήκοντα Κ: ἐξανήκοντα Γ. 13 ὑπατείαν ἔγραφα: ὑπατ... δυναμένης τῆς λέξεως ἐκ τῶν ὑπολοίπων ἰχνῶν νὰ συμπληρωθῇ εἰς ὑπατείαν Κ: ὑπά.....Γ. 14. τοὺς Κίμβρους ἀπέβαινον ἔγραφα: τοὺς κίμβρους ἀπεφαι...ον Κ:ον Γ.

15. μετέωρα ἔγραφα: ἐτέρα; Κ:.....ρα Γ. ἡγεμονίας ἔγραφα: ἡγ.....'ας ΓΚ. 16. Μαρίῳ ἔγραφα: μάρκῳ ΓΚ. τρίτην ἔγραφα: ταυτην; Κ:.....Γ. καὶ τετάρτην ἔγραφα: .. ἄτεπρώτην ΓΚ. 17. τῷ τὴν τετάρτην ἔγραφα κατ' Εὐτρόπιον (Παιάνιον):την ΓΚ. 17-18. Κύντῳ Λουτατίῳ ἔγραφα κατ' Εὐτρόπιον (Παιάνιον): κύντ, λ.... ΓΚ. 18-19. κ' μὲν ἀποκτείνει μυριάδας ἔγραφα: κ.... ΓΚ. Ἴδε καὶ κατωτέρω σ. 15, στ. 9 Δ' = τέσσαρες. σ. 15, στ. 13 λ' = τριάκοντα κτλ.

ἀγει, αἰρεῖ τε ζωγρήσας καὶ τὸν ἡγεμόνα τῶν [πολεμίων Τευτόβο]-
 δον. Ἐφ' οἷς [γαυριῶν] τε καὶ μέγας εἰκότως παρὰ τοῖς οἰκοὶ Ῥω-
 μαίοις γενόμενος πέμπτον ὑπατος ἐπὶ στρατοπέδου τυγχάνων ἐτι πρὸς
 τῆς βουλῆς ἀπεδείκνυτο. Οὐ μὴν οἱ βάρβαροι μετὰ τὸ συμβεβηκὸς
 σφίσι πάθος ἡσυχίαν ἠγάπων, ἀλλ' ἀναστάντες τῶν οἰκείων ἔθνων 5
 πανστρατιᾷ Κιμβροὶ τε καὶ Τεύτονες, ὧν ἐτι πολὺ πλῆθος κατὰ τὴν
 οἰκείαν ἀπελέλειπτο, ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν σὺν ὄπλοις ἐρρήσαν. Ὑπὸ δὲ
 τῶν αὐτῶν στρατηγῶν αὐθις Γαίου τε Μαρίου καὶ Κύντου Κατούλου
 πανουδὶ διεφθάρησαν. Δ' μὲν γὰρ καὶ δέκα μυριάδες μαχίμων ἀν-
 δρῶν πίπτουσιν, ἑξακισμύριοι δὲ ζῶντες ἀλίσκονται, τῆς Ῥωμαϊκῆς 10
 στρατιᾶς οὐ πέρα τριακοσίων ζημιωθείσης σωμάτων. Οἱ γὰρ μὴν ὑπὸ
 τῷ Κατούλῳ ταττόμενοι Ῥωμαίων ἐπιτυχέστερον ἐπεπράγεισαν, ἐνὸς
 καὶ λ' κιμβρικῶν σημείων κρατήσαντες, οἱ καὶ τὸ [γέρας ἀνελεῖσθαι]
 τοῦ ἀγῶνος ἰδοῦσαν, τῶν ὑπὸ Μαρίῳ στρατιωτῶν δύο μόνον σημεῖα
 κομισαμένων.

15

Αἴτιος δὲ τοῖς περὶ τὸν Κάτουλον Σύλλας ἰδοῦσε γεγενῆσθαι τῆς
 ἀριστείας. Ἐπειδὴ γὰρ ἀπεχθῶς εἶχειν τὸν Μάριον ἤσθετο καὶ οὐκέτι
 προίεμενον ἀφορμὰς πράξεων, ἀλλὰ ἐνιστάμενον αὐτοῦ τῆ ἀυξήσει || ρ.4
 Κατούλῳ προσέειπεν ἑαυτὸν, ὑφ' [οὐ δὴ] μεγίστας τε καὶ ἐπιφανέ-
 στερας πιστευόμενος πράξεις [καὶ] εὐτυχῶν ἐν ἀπά[σαις...] ἐπὶ τὴν 20

1. αἰρεῖ Ἰγραφα: αἰρεῖ ΓΚ. πολεμίων Τευτόβοδον Ἰγραφα κατ'
 Ἐντροπίον:δον ΓΚ. 2. γαυριῶν Ἰγραφα: ὧν
 ΓΚ. 3. πέμπτον Κ: π . μπτ . . Γ. 5. πάθος Κ: π Γ.
 ἀναστάντες Κ: τάντες Γ. ἔθνων ΓΚ: ἴσως θὰ ἠδύνατο νὰ
 γραφῆ ἔσθιων, ἀλλὰ δὲν βλέπω τὴν ἀνάγκην. 6. πανστρατιᾷ Ἰγραφα: παν-
 στρατιᾶ ΓΚ. 7. ἀπελέλειπτο Ἰγραφα: ἀπολέλειπτο ΓΚ. Πρὸλ. τὸ ἐν σ.
 31,11 ὑπελέλειπτο 9. πανουδὶ Κ: παν . . δι Γ. Δ' μὲν γὰρ καὶ
 δέκα μυριάδες Κ: . . . γὰρ . . δ !δες Γ. 11. οὐ πέρα Κ:
 Γ. ζημιωθείσης Κ: . . μῖωθείσης Γ. ὑπὸ Ἰγραφα: ἐπὶ
 ΓΚ. 12. ἐπιτυχέστερον Ἰγραφα: ἐπιτυχεστερον Γ ρον Γ.
 ἐπεπράγεισαν Ἰγραφα: ἐπεπράγησαν ΓΚ. 13. γέρας ἀνελεῖσθαι
 Ἰγραφα: ΓΚ. Πρὸλ. κατωτέρω τὸ ἀνάλογον νίκην ἀνείλε-
 το σ. 17,1. 21,7. 24,5-6. 14. ἀγῶνος Ἰγραφα: αι(;)ῶνος Κ.
 16. περὶ Κ: Γ. 17-20 Ἐπειδὴ -πιστευόμενος Πρὸλ. Πλου-
 τάρχου Σύλλαν 4, 3. 19. οὐ δὴ Ἰγραφα: ΓΚ. 20. καὶ προσέθηκα:
 . . . ΓΚ. εὐτυχῶν Ἰγραφα: εὐτυχῶν ΓΚ. ἀπάσαις . . Ἰγραφα: ἀπά
 ΓΚ. 20-σ. 16,1 ἐπὶ τὴν δευτέραν(;)των . . των μοῖραν Κ:
 ραν Γ. Τὸ χωρίον δαίται δευτέρων φροντισίων.

δευτέραν τῶν . . . τῶν μοῖραν τῆς στρατιᾶς ἀπέφηνε. Τοῦτο πέρασ τοῦ πρὸς Γερμανοὺς ἐσχηκότες πολέμου, ἀμφοτέροις ἢ βουλὴ τοῖς ὑπᾶτοις ἐπ[ινίκιον κατα]γαγεῖν καμπὴν ἐψηφίσατο.

Μετὰ δὲ [τὸν πόλεμον] ὑπᾶτων ἀποδεδειγμένων Σέξτου Ἰουλίου
 5 Καί[σαρος καὶ Λουκίου Φιλίππου μετα(βολή) ἐγεγόνει τῇ Ῥώμῃ,
 [οὔσης] ἡσυχίας δὲ βεβαίαις κατὰ [πᾶσαν σχε]δὸν τὴν Ῥώ[μην], κατὰ
 τὴν Ἰταλίαν ταύτην ἀδοκῆτως βαρ[ύτατος ἀνήφθη πόλεμος. Πι-
 κηνοὶ γὰρ καὶ Μάρσιοι καὶ Πελιγνοὶ πάλαι Ῥωμαίων ὄντες κατή-
 κοοι τότε πρὸς ἐλευθερίαν καὶ αὐτονομίαν ἐπεθύμησαν ἀχθέντες, ὑπέρ
 10 τε τούτων Ῥωμαίους ἀμφισβητεῖν ἀρξάμενοι ὀλεθρίων τε καὶ πολλῶν
 καταστάντα κακῶν αἰτίων ἐξάγουσι πόλεμον. Ρουτίλιος τε γὰρ ὑπα-
 τος ἐν τούτῳ κτείνεται καὶ πρὸς τούτῳ Σκηπίων νέος ἐπιφανῆς Πόρ-
 κιος τε Κάτων ἕτερος τῶν τὴν ὑπάτην ἀρξάντων ἀρχῆν. Ἠγεμόνες
 δὲ τῆς πρὸς Ῥωμαίους μάχης Πικηνοὶς τε καὶ τοῖς συναποστάσιν
 5 ἦσαν οἷδε· Τίτιος Βήττιος καὶ Ἰέριος Ἀσίμιος, Τίτος Ἐρένιος καὶ
 Αὔλος Κλουέντιος, οἱς ἄριστα Ῥωμαίων στρατηγοὶ προσεπολέμησαν
 Μάριος ἕκτον κατὰ τοῦτο γεγονῶς ὑπατος καὶ Γναίος Πομπήιος,
 μάλιστα δὲ δὴ πάντων Κορνῆλιος Σύλλας, ὃς πρὸς τοῖς ἄλλοις κατὰ

1. πέρασ K: π . . . ς Γ. 2. ἐσχηκότες Ἰγραφα: ἐσχηκότες Γ. e...κότος Γ.
3. ἐπινίκιον καταγαγεῖν Ἰγραφα: ἐπ . . . ! . . . συναγαγεῖν(;) K.
 Γ. 4. μετὰ δὲ (;) K: Γ. τὸν πόλεμον προσ-
 ἴθηκα: ΓΚ. 5. Καίσαρος καὶ Λουκίου Ἰγραφα κατ' Εὐτρό-
 πιον (Παιάνιον) Ε', 2, ἴθθα καὶ τὸ ὄνομα τοῦ γένους τοῦ Λευκίου Φιλίππου, τὸ
 Μαρκίου, ὅπερ δὲν χωρεῖ ἰνταῦθα ἐν τῷ κενῷ: καὶ νουλί(;)ου K:
 καὶ ου Γ. μεταβολὴ Ἰγραφα: μετα K Γ.
6. οὔσης Ἰγραφα οὐκ ἄνευ ἀμφιβολίας: ΓΚ. Τὸ μετὰ τὴν λέξιν Ῥώμη
 κῆμα (ΓΚ) καὶ τὸ μετὰ τὴν λέξιν ἡσυχίας φερόμενον δὲ (ΓΚ) παρακωλύει τὸ γε
 νῦν ἔχον τὴν ἀσφαλῆ συμπλήρωσιν καὶ ἰπανόρθωσιν τοῦ χωρίου. πᾶσαν
 σχεδὸν Ἰγραφα παραλαβὼν τὸ σχεδὸν ἐκ τοῦ Εὐτρόπιου (Παιανίου): δὸν
 ΓΚ. Ῥώμην Ἰγραφα: ῥώ . . . ΓΚ. 7. ἀδοκῆτως βαρῦτατος Ἰγραφα
 ἐπόμενος τῷ βαρῦς τοῦ Εὐτρόπιου (Παιανίου): ἀδοκῆτω . . . ω(ι)τατος ΓΚ.
8. Μάρσιοι. Εἶνε ἀνάγκη νὰ διορθωθῇ εἰς Μαρσοί; 9. Τὸ ἀχθέντες
 νοσεῖ πάντως. 12. Σκηπίων ΓΚ. Γρακτίων Κηπτίων κατ' Εὐτρόπιον (Παιά-
 νιον), εἰ καὶ ἐν τῷ ἀγιορειτικῷ κώδικι τοῦ Παιανίου φέρεται Σκιπίων. 15-16.
 Ἐν τῇ ᾧα χειρὶ νεωτέρῃ Οη στρατηγούς ἀρίστους καὶ γενναϊοτάτους ΓΚ.
15. Τίτιος Βήττιος Ἰγραφα: τίτος κ. ν - τιος; ΓΚ. Τίτος Ἐρέν-
 νιος Ἰγραφα: τιλιγέννιος ΓΚ. Ἡ γραφή ἰδεοκαίωθ μοι καὶ διὰ διαφανοῦς πανο-
 μοιοτύπου. 16. αὔλος K: οὔτος Γ. κλουέντιος K: κλ . . . έντιος Γ.
17. ἕκτον Ἰγραφα: ἐκ τῶν ΓΚ.

πάντα τὸν πόλεμον ἀνδραγαθήμασι τέλος οὕτως εὐτυχῆ νίκην ἀνεί-
 λετο, ὡς Κλουέντιον μὲν τὸν ἡγεμόνα τῶν ἐναντίων μετὰ δυνάμεως
 μεγάλης τοῖς πεδίοις ἐκχέαι, τῶν γε μὴν οἰκείων στρατιωτῶν ἀπο-
 θαλεῖν ἓνα. Τετραετῆ μὲν οὖν τὸν χρόνον ἐπὶ πολλαῖς τῆς τύχης
 τροπαῖς καὶ παθήμασι μεγάλοις ὁ πρὸς τοὺς || ὑπηκόους εἰστήκει Ῥω- φ. 4^ο
 μαίοις ἀγῶν. Πέμπτῳ δὲ ἐνιαυτῷ Κορνήλιος Σύλλας ὑπο- 6
 κῦψαι Ῥωμαίοις τοὺς ἀποστάτας ἠνάγκασε πέρ[ας τε τότε ἐν]τελὲς
 τῆ κινήσει τῶν ὑπηκόων ἐπέθηκε, κατὰ τοῦτο πρῶτον ἀποδειχθεὶς
 ὑπάτος. Ὡς γὰρ δὴ πρότερον αὐ[τοῦ Σύλλ]α[ς] κατὰ τόνδε τὸν πό-
 λεμον ἀριστεία, [καὶ νῦν αὖθις] ἰπονήθησαν. 10

Ἐντεῦθεν ὁ ἐμφύλιος ἀνεφάνη πόλεμος β̄ καὶ ξ̄ καὶ χ̄ [ἔτει, βραχὺ]
 μετὰ τὸν ἀν. . . θ. καθ' ὃ ἡ π[ρὸς Μιθρι]δά-
 την ἤρξατο Ῥωμαίοις ἀπ[έχθει]α. Ἐπισημῆναι δὲ τὴν τῶν μελλον-
 τῶν κακῶν φορὰν ἄ[λλα τε] πολλὰ Λίβιος τε καὶ Διόδωρος ἱστορή-
 σαν καὶ ἐξ ἀνεφύλου τοῦ ἀέρος καὶ αἰθρίας πολλῆς ἦχον ἀκουσθῆναι 15
 σάλπιγγος ὄξυν ἀποτεινούσης καὶ θρηνώδη φθόγγον. Καὶ τοὺς μὲν
 ἀκούσαντας ἀπαντας ἐκφρονας ὑπὸ τοῦ δέους γενέσθαι, τοὺς δὲ Тур-
 ρηνῶν μάντις μεταβολὴν τοῦ γένους καὶ μετακόσμησιν ἀποφῆνασθαι
 σημαίνειν τὸ τέρας. Εἶναι μὲν γὰρ ἀνθρώπων ὀκτώ γένη, ἡδιαφερόν-
 των τοῖς βίοις καὶ τοῖς ἡθεσιν ἀλλήλων· ἐκάστῳ δὲ ἀφορισθαι χρόνον 20
 ὑπὸ τοῦ θεοῦ, συμπεραινόμενον ἐνιαυτοῦ μεγάλου περιόδῳ. Τῆς δ' οὖν

5. εἰστήκει K: Γ. 6. ὑποκῦψαι ἔγραφα: ὑποκῦψαι ΓΚ.
 7. ἠνάγκασε K: Γ. πέρας τε τότε ἐντελὲς ἔγραφα:
 . ἐρ τελὲς K. τελὲς Γ. 9. αὐτοῦ Σύλλα
 ἔγραφα: αὐ λ. ΓΚ. Ὁ Ἰωάννης γράφει ἀδιαφόρως Σύλλα ἢ Σύλλου,
 ἐπόμενος τῆ πηγῇ, ἣν εἶχεν ὑπ' ὄψιν. Ἴδε Σύλλα ἐν σ. 23,14. 24,2. 25,15.
 Σύλλου δ' ἐν σ. 21,15. 26,9. 27,4. 10. ἀριστεία ἔγραφα: ἀριστεία K.
 Γ. καὶ νῦν αὖθις ἔγραφα: ΓΚ. 11. Ἐν τῇ
 ᾧφ χειρὶ νεωτέρα Ὁ τὸν ἐμφύλιον Ῥωμαίοις πόλεμον ΓΚ. β̄ ἔγραφα:
 β̄ ΓΚ. καὶ χ̄ K: ἔχων Γ. ἔτει, βραχὺ ἔγραφα: ΓΚ.
 12. καθ' ὃ ἔγραφα: καθὸ ΓΚ. πρὸς Μιθριδάτην ἔγραφα: π.
 . δάτην ΓΚ. 13. ἀπέχθεια ἔγραφα: ἀπ α K. ἀπ Γ. Ἴδε
 καὶ ἐν σ. 19,12-13. αἰτίας τῆς ἀπεχθείας ἐπιφέρων 13-16. Ἐπιση-
 μῆναι-παρίημι. Ἴδε Σουίδαν ἐν λ. Σύλλας. Πρὸλ. Διωνος Κασσίου Μ
 σ. 548. 13. Ἐπισημῆναι ἔγραφα κατὰ Σουίδαν: ἐπισυμβῆναι {;} K.
 ἐπὶ Γ. 14. ἄλλα τε ἔγραφα κατὰ τὸν Δίωνα, λείποντα παρὰ τῷ
 Σουίδῳ: α K. Γ. 20. ἡθεσιν K. Σουίδας. Δίων: ἔθεσιν Γ.
 ἀφορισθαι ἔγραφα κατὰ Δίωνα καὶ Σουίδαν: ἀφορίσαι ΓΚ.

προτέρας περιόδου τελευτώσης καὶ ἑτέρας ἐνισταμένης κινεῖσθαι τι σημεῖον ἐκ γῆς ἢ οὐρανοῦ θαυμάσιον, ὡς δὴ ἄλλοις εὐθύς τοῖς τὰ τοιαῦτα σοφοῖς γίνεσθαι ὅτι καὶ τρόποις ἄλλοις καὶ βίοις ἄνθρωποι χρώμενοι γεγόνασιν καὶ θεοὶς ἦσαν τῶν προτέρων μέλλοντες. Ταῦτα μὲν οὖν εἴτε
5 οὕτως εἴτε ἄλλως ἔχει, σκοπεῖν παρήμι, καίτοι λαβόντος ἐκ τῶν ἐπιγενομένων πιθανότητά τινα τοῦ λόγου. Τῷ γὰρ ὄντι ἐκ τοῦδε τὰ Ῥωμαίων λογιζομένῳ ἢ τε πολιτεία πρὸς τὸ χεῖρον ἅπανα μεταπίπτωκε καὶ ἄνθρωποι φαύλοις χρησάμενοι τρόποις ἤθησαν.

7.5^a Αἰτίαν δὲ τῆ πολιτικῆ κινήσει παρεῖχε Γάιος Μάριος, ἢ ἕκτον
10 κτον γεγενησὶς ἕπατος. Ἡ μὲν γὰρ βουλή τῶν ὑπὸ τοῦ Μιθριδάτου νεωτερισθέντων αἰσθημένη τὴν τε Ἀσίαν ἤδη καὶ τὴν Ἑλλάδα κατειληφῶτος, Κορνήλιον Σύλλαν τὸν ἕπατον ἠγεμόνα τοῦδε τοῦ πολέμου προχειρίζετο. Ἐπεὶ δὲ οὗτος κατὰ τὴν Καμπανίαν σὺν τῇ στρατιᾷ διέτριβεν, εἴτε τε τὸν
15 κινήθηεντα μικρῷ πρόσθεν, ὡς περ εἴρηται, τῶν συμμάχων πόλεμον καθιστάμενος, ἀναιρῶν τε ὅπερ ἦν τῆςδε τῆς ταραχῆς λείψανον, ὁ Μάριος ἐπιθυμήσας τῆς ἐπὶ τὴν Ἀσίαν στρατηλασίας καὶ προσλαβὼν Σουλπίκιον τὸν δῆμαρχον, ἄνδρα μοχθηρὸν καὶ μετὰ πάσης τόλμης καὶ ὠμότητος τὴν
20 Ῥώμην ταραττόντα, βιάζεται πλήθει καὶ ὄπλοις τὴν βουλὴν αὐτὸν ἀντιτάξαι τῷ Μιθριδάτῃ. Καὶ τὸν Σύλλαν ἀπὸ στρατοπέδου παρόντα μικροῦ μὲν, ἢ φησι Πλούταρχος, [ἐδέσπεν] ἀνελεῖν· ἐπεὶ δὲ συγχωρεῖν αὐτὸς ἔφη τοῖς γινόμενοις, παρήκεν ἀπαθῆ. Καὶ ὃς ἀφικόμενος αὐθις πρὸς

1. ἐνισταμένης ἔγραψε κατὰ Δίωνα καὶ Σουίδαν: ἀ... σταμένης ΓΚ.

κινεῖσθαι ἔγραψε κατὰ Δίωνα καὶ Σουίδαν: κινεῖσαι Κ: κινεῖ... Γ.

2. ὡς ἔγραψε κατὰ Σουίδαν: ἢ ΓΚ. ἢ Δίων. τοιαῦτα ἔγραψε κατὰ Σουίδαν: τὰ αὐτὰ ΓΚ: ταῦτα Δίων.

4. μέλλοντες ἔγραψε κατὰ Δίωνα καὶ Σουίδαν: μέλλοντες ΓΚ. Ἐν τῇ ὡς χειρὶ νεωτέρῃ: Ἐντεῦθεν ἤρξατο τὰ Ῥωμαίων ἐλλαττοῦσθαι ΓΚ.

6. πιθανότητά Κ:..... Γ.

7. λογιζομένῳ Κ:..... Γ.

8. καὶ ἄνθρωποι Κ:..... οἱ Γ.

9-σ. 19,6. Αἰτίαν - τῆς πόλεως. Ἰωάννου Ἀντιοχέως ἀπόσπασμα 67 (Müller F11G Τόμ. Ε' σ. 561-2).

9. Αἰτίαν δὲ ΓΚ: Ὅτι αἰτίαν Μ. ἕκτον Μ: ἕκτος ΓΚΠ.

13. προχειρίζετο ΓΚΠ: προχειρίσατο Μ.

14. σὺν τῇ ΓΚΠ: σὺν Μ. εἴτε τὲ ΓΚΠ: λείπουσι Μ.

15. μικρῷ - εἴρηται ΓΚΠ: λείπουσι Μ.

18. Σουλπίκιον Μ: σουλπίιον ΓΚΠ.

22. ἢ φησι Πλούταρχος ΓΚΠ: λείπουσι Μ.

23. ἐδέσπεν Μ: λείπει ΓΚΠ.

τοὺς στρατιώτας, καὶ τὰ πεπραγμένα διεξελεθῶν ἐπάγει τῇ πόλει συντεταγμένην τὴν στρατιάν, καὶ κρατεῖ τῶν περὶ τὸν Μάριον ἀντιταξαμένων, πρῶτός τε Ῥωμαίων σὺν ὄπλοις ἐντός παρελθῶν τῆς πόλεως. Σουλπίκιον μὲν τὸν δῆμαρχον καταμνησθέντα πρὸς τοῦ θεράποντος ἀποσφάττει, Μάριον δὲ φυγάδα τῆς πόλεως ἐλαύνει.

Εἰς τοῦτιόν οὖν δύο ὑπάτων ἀποδειχθέντων κατὰ τὴν πόλιν, Γναίου Ὀκταβίου καὶ Κορνηλίου Κίinna, αὐτὸς ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἐναντία Μιθριδάτῃ πολεμήσων ἐχώρει. Οὗτος δὲ ἄρα βασιλεὺς μὲν ἦν τοῦ Πόντου καὶ τὴν τε Μικρὰν Ἀρμενίαν καὶ πᾶσαν ἄχρι τοῦ Βοσπόρου τὴν παράλιον εἶχεν ὑπήκοον· ἐπιέμενος δὲ ἀρχῆς μείζωνος Νικομήδην τῶν Βιθυνῶν δυνάστην ἐξῶσαι τῆς οἰκείας ἀρχῆς ἐπεχείρει, αἰτίας τῆς ἀπεχθείας ἐπιφέρων τῷ ἀνδρὶ τινας, πρὸς τε Ῥωμαίους ἐδήλου πολεμητέα εἶναι αὐτῷ πρὸς τὸν Νικομήδην, ὕβρεώς τε || καὶ ἀδικίας ἀρξάμενον. Ἡ δὲ βουλή τοῖς ἐπὶ τοῦτο σταλείσιν ἀποκρίνεται μὴ ἐπιχειρεῖν τῷ Νικομήδει· οὐ γὰρ περιόψεσθαι Ῥωμαίους, ἀλλὰ ἐναντία πολεμήσειν Μιθριδάτῃ. Τούτοις μείζονως παροξυνθεὶς τὴν τε Καππαδοκίαν εὐθέως καὶ Βιθυνίαν ἔπει τε Παφλαγονίαν καταλαμβάνει, φυγάδας δὲ ἐλάσας τοὺς βασιλείας τῶν ἐθνῶν τούτων Ἀριοβαρζάνην καὶ Πυλαιμένην καὶ Νικομήδην, εὐνοὺς καὶ συμμάχους αἰεὶ τῷ δήμῳ Ῥωμαίων γεγεννημένους. Ἔστη δὲ οὐκ ἐνταῦθα τῆς πλεονεξίας· ἀλλ' αὐτὸς μὲν ἐπὶ τὴν Ἐφῆσον ἦει, εἰς δὲ τὴν Ἰωνίαν ἅπασαν κατέπεμπε γράμματα, κελεύων τοὺς ἐνδιατρίβοντας ταῖς πόλεσι Ῥωμαίους εἰς ῥῆτὴν διαφθεῖρειν ἡμέραν. Καὶ ἀνηρέθησαν ὑπὸ τοῦδε τοῦ κηρύγματος πολλοὶ Ῥωμαῖοι. Ἐν τούτῳ δὲ καὶ Ἀθηναῖοι προσχωροῦσι τῷ Μιθριδάτῃ, ἐλίσθαι τὰ τοῦ τυράννου πρὸς Ἀρίστωνος τοῦ Ἀθηναίου πεισθεῖσαι

3. πρῶτός τε M: πρῶτος τὲ ΓΚ. 4. παρελθῶν M: παρελθεῖν ΓΚΠ.
 5. πρὸς ΜΠ: πρὸ ΓΚ. 7-21. Εἰς τοῦτιόν - γεγεννημένους.
 Ἠρβλ. Εὐτρόπιον (Παιάνιον) Ε', 3. 8. Γναίου ἔγραφα: γνασίου ΚΓΠ.
 10. ἀρμενίαν Κ: ἀρμενίαν ΓΠ. 12. τῶν ΓΚΠ: Γρακτίον τῶν;
 13. ἀνδρὶ τινας ἔγραφα: ἀνδρὶ τινὰς ΓΚΠ. 19. ἐλάσας ΓΚΠ· Γρακτίον ἤλασε;
 20. αἰεὶ ΓΕ: αἰεὶ Π. 25. Ἐν τῇ ᾧ χειρὶ νεωτέρα... ἀθηνῶν ΓΚ 26. ἀρίστωνος ΓΚΠ. Γρακτίον μὲν Ἀριστίωνος, ἀλλὰ δὲν εἰσῆγαγον τοῦτο εἰς τὸ κείμενον, ἐπειδὴ ἀμφότεροι οἱ κώδικες τοῦ Παλαιῦ, ὅτ' ἐν Μονάχῳ καὶ ὁ ἐν Ἀγίῳ Ὀρει, ἔχουσιν Ἀρίστωνος· παρὰ δὲ τῷ Εὐτρόπιῳ γέγραπται Aristione.

ἀμαχί τε παραδέξασθαι τὸν σὺν Ἀρχελάῳ στρατὸν, ὃς ἦν μὲν στρατηγὸς Μιθριδάτου σὺν ἑβ' μυριάσι πεζῶν τε καὶ ἱππέων σταλείς [καὶ] εἰς μὲν τὰς Ἀθήνας φιλίως παρῆλθε, τὴν δὲ λοιπὴν Ἑλλάδα φρουραῖς τε καὶ ὁμολογίαις κατέλαβε.

5 Μικρῷ γὰρ μὲν ὕστερον Σύλλας ἐπιπλεύσας τῇ Ἑλλάδι τὸν μὲν Ἀρχελάον ἐν Πειραιεὶ κατακλείσας ἐπολιόρκει, πάσῃ μηχανῇ καὶ δαπάνῃ χρώμενος καὶ οὐκ ἀνῆκεν ἄχρις οὐ τὸν μὲν εἰς τὰς ναῦς καταφυγεῖν ἠνάγκασε, τὸν δὲ Πειραιᾶ παρστήσατο. Τὰς δὲ Ἀθήνας ὑπὸ μὲν τῆς τῶν ἀναγκαίων ἐνδείας εἰς πᾶν κακοῦ προελθούσας, ἐγκαρτε-
10 ρούσας δὲ τοῖς δεινοῖς οὐδὲν ἤττον ἐξείλε σκότους, καθ' ἅπερ αὐτὸς Σύλλας φησὶν ἐν τοῖς Ὑπομνήμασι, τῷ περὶ τὸ Ἐπτάχαλκον μέρει τοῦ τείχους, ἀκριβοῦς ἀμοιροῦντι φυλακῆς, σὺν τῷ λαθεῖν προσελθῶν ἐντεῦθεν τε τὴν στεφάνην τοῦ τείχους ὑπερβάς. Ἐλήφθησαν μὲν οὕτως
15 αἱ Ἀθηναίαι || Ἀθηναίαι, Σύλλας δὲ πρὸς ἀρπαγὴν τε καὶ φόνον ἀφειδῆ τρέψας τὴν στρατιάν, πᾶσαν ἐδέησε μικροῦ πανωλεθρίας διαφθεῖραι τὴν πόλιν, εἴτε ἄλλως ὑπὸ φιλοτιμίας εἰς τοῦτο προαγόμενος, εἴτε καὶ θυμῷ τὰ σκώμματα [φέρων], ἃ δὴ πολλὰ κατὰ τε αὐτοῦ καὶ τῆς Μετέλλης ἀφίκτο γὰρ ἤδη αὐτὴ σὺν τοῖς παισὶ ὡς αὐτὸν ἐξελαθεῖσα τῆς Ῥώμης πρὸς τῶν περὶ τὸν Μάριον ἐφυβρίζων καὶ κερτομῶν ὁ Ἀρίστων ***
20 περὶ τε τὴν πολιορκίαν ***. Καὶ οὐδ' ἂν ὑπεξέδου τις Ἀθηναίων τὸ κακὸν, εἰ μὴ τοῦτο μὲν Μειδίας καὶ Καλλιφῶν οἱ φυγάδες Ἀθηναίων

1. ἀμαχί τε ΓΚΠ. Ἀλλ' ἂν τὸ παρὰ Σουίδα Ἀμαχεὶ ἀμάχως ἐν λ. ὑποληφθῆ, ὡς οὐκ ἀπίθανον, παραληφθῆν ἐκ τοῦ Ἰωάννου Ἀντιοχείως, ἴσως ἴδει νὰ γραφῆ καὶ ἐνταῦθα ἀμαχεὶ. 2. μυριάσι Π: μυριάσι ΓΚ.

καὶ προσέθηκα: λείπει ΓΚΠ. Ἐν τῇ ᾧ χειρὶ μεταγενεστέρῃ τὸν Σύλλαν ΓΚ. 7. ἄχρις οὐ Π: ἄχρισου ΓΚ. 8-σ. 22,9. Τὰς δὲ Ἀθήνας - το παρὸν τῆς τύχης διεκελεύετο. Πρὸλ. Πλούταρχου Σύλλαν 13-19. Δίωνος Κασσίου Μ σ. 549. Ἐν τῇ ᾧ χειρὶ νεωτέρῃ Τὰς Ἀθήνας ἀλωθείσας ὑπὸ τοῦ Σύλλα ΓΚ. 9. κακοῦ Κ: κακὸν ΓΠ. 10. καθ' ἅπερ ἔγραφα: καθάπερ ΓΚΠ. 11. Ἐπτάχαλκον ἔγραφα κατὰ τὸν Πλούταρχον: ἑπταχαρακὸν ΓΚ. Ὁ δὲ Π δὲν ἀνέγνω τὴν λέξιν. 13. ἐντεῦθεν τε ἔγραφα: ἐντεῦθεν τὲ ΓΚΠ. 15. Ἐν τῇ ᾧ χειρὶ νεωτέρῃ: Οὐ ΓΚ. 18. Ἐν τῇ ᾧ χειρὶ νεωτέρῃ: Ὅρα φθορὰν τῆς τῶν Ἀθηναίων πόλεως ΓΚ.

17. φέρων προσέθηκα κατὰ τὸν Πλούταρχον (ἐν Βίῳ Σύλλα 13. εἴτε θυμῷ τὰ σκώμματα φέροντα). 18-19. ἀφίκτο-Μάριον. Πρὸλ. Πλούταρχον ἐν Βίῳ Σύλλα 22, 2. 18. αὐτὸν ἔγραφα: αὐτὴν ΓΚ. 19. ἐφυβρίζων ἔγραφα: ἐφύβριζων ΓΚ. 20. τίς ἔγραφα: τίς ΓΚ. 21. Καλλιφῶν ἔγραφα κατὰ Πλούταρχον: καλλιφῶν ΓΚ.

προσκυλινοῦμενοι, τοῦτο δὲ καὶ τῶν στρατιωμένων οἱ Ῥωμαίων πολλοὶ δεόμενοι ἐπεισαν αὐτὸν στήσαι τὸν φόνον. Καὶ ὅς ἐγκώμιόν τι τῶν παλαιῶν Ἀθηναίων διεξελθὼν ἰκείνους ἔφη χαρίζεσθαι πολλοὺς μὲν ὀλίγοις, (δὲ) ζώντας δὲ τεθνηκόσι. Μετὰ δὲ τοῦτο συμπίσων ἀντιταξαμένοις τοῖς περὶ τὸν Ἀρχέλαον καὶ Ταξίλην, ἕτερον στρατηγὸν 5 Μιθριδάτου, πολλὰς ἅμα δυνάμεις ἐκ τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης ἀφιγμέναις οὕτως εὐτυχῆ νίκην ἀνείλετο, ὡς τὸν μὲν Ἀρχέλαον ἀπὸ ἰδ' μυριάδων μυρίους ἀπαγαγεῖν σώους, τῶν λοιπῶν πάντων ἀπαναλωθέντων κατὰ τὴν μάχην, αὐτὸν δὲ ἰδ' ἄνους ἀποβαλεῖν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τούτων δύο βαθείας ἐσπέρας ἤδη σώους ἐπανελθεῖν ἐν τοῖς 10 Ὑπομημασίν ὁ Σύλλας ἔφη. Ἐπεὶτα δὲ Μιθριδάτης, τῆς τῶν οικείων ἐλαττώσεως αἰσθόμενος, ἑπτὰ μυριάδας ἅμα Δορυλάῳ στρατηγῷ λογάδων ὀπλιτῶν ἐκ τῆς Ἀσίας ἐξέπεμψεν ὡς τὸν Ἀρχέλαον. Ἐκατέρων δὲ τῶν στρατοπέδων ἐς ἀντίπαλον αὐθις καταστάτων δύναμιν, διτταὶ γίνονται μάχαι, καθ' ἑτέραν νικῶντος τοῦ Σύλλου περιφανῶς. 15 Ἐνέδοσαν || μὲν γὰρ Ῥωμαῖοι τὰ πρῶτα καὶ προτροπάδην ἔφευγον· φ.6 ἐπεὶ δὲ Σύλλας ἀποβάς τοῦ ἵππου καὶ σημεῖον στρατιωτικὸν ἀρκάσας ὠθεῖτο διὰ τῶν φευγόντων εἰς τοὺς πολεμίους βροῶν, ὡς αἰγῶ μὲν ἀπειμι ζωῆς ἐπονειδίστου καὶ φυγῆς εὐκλεῆ θάνατον ἀλλαξάμενος, ὑμεῖς δὲ, ὧ συστρατιῶται, ἦν ἔροϊτό τις ποῦ τὸν Σύλλαν ἀπολελοῖ- 20 πατα, φράζειν μεμνημένους ἐν Ὀρχομενῷ β, τοῦ δὲ ῥηθέντος, ἀνέστρεψαν μετὰ αἰδοῦς καὶ τῆς ἐς τὸν στρατηγὸν εὐλαθείας· ἐμβαλόντες δὲ τοῖς ἐναντίοις ἔρρωμένως μυρίους μὲν ἐπὶ ε κατὰ τὴν πρώτην μάχην τοῦ τυράννου καταβάλλουσι, προσδιαφθείραντες τοῖς πεπτω-

3. πολλοὺς ἔγραφα κατὰ Πλούταρχον: πολλοῖς ΓΚ. Ἐν τῇ ᾧφ χειρὶ νεωτέρῃ· Ο' ΓΚ. 5. Ταξίλην ἔγραφα κατὰ Πλούταρχον: τάξυλιν ΓΚ. 9. Ἐν τῇ ᾧφ χειρὶ νεωτέρῃ· Ο' εὐτυχίαν τοῦ σύλλα ΓΚ. 11. Ἐπεὶτα ἔγραφα: ἐπεὶ ΓΚ. 12. ἑπτὰ ΓΚ: ὀκτώ Πλούταρχος· Ἀξία λόγου ἢ μεταβολὴ αὐτῆ συμφώνως τῷ Εὐτροπίῳ (Παιανίῳ) Ε', 4. Ὁμοίως ἰδδομηκοντακισχιλίους λέγει τοὺς σὺν τῷ Δορυλάῳ ὁ Ὀρώσιος VI, 2, 6, ὀγδοηκοντακισχιλίους δὲ πλὴν τοῦ Πλουτάρχου καὶ ὁ Ἀππιανὸς Μισρ. 49. Δορυλάῳ ἔγραφα: δορυλλῶ ΓΚ. 15. ἑτέραν ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος ἑτέρων ΓΚ. 17. Ἐν τῇ ᾧφ χειρὶ νεωτέρῃ· Ὅρα τὸν Σύλλαν ΓΚ. 21-23. ἀνέστρεψαν-ἐναντίοις. Πρὸς Πολυαῖνου VIII, 9, 2· Τοῦτον τὸν λόγον Ῥωμαῖοι καταιδεσθέντες, ἀνέστρεψαν καὶ προθύμως ἐμβαλόντες ἐτρέψαντο τοὺς πολεμίους. 23-σ. 22,4. μυρίους-Ἀρχελάου. Πρὸς Εὐτροπίου (Παιανίου) Ε', 4. Ἀππιανοῦ Μισρ. 49. 23. Ἐν τῇ ᾧφ χειρὶ νεωτέρῃ· Ο' ΓΚ.

κόσι Διογένην τὸν παῖδα Ἀρχελάου, ὡς δὲ Πλούταρχός φησιν, οὐκ αὐτοῦ, τῆς δὲ γαμετῆς υἱὸν ἐκ προτέρων γεγονότα γάμων. Κατὰ δὲ τὴν ἑτέραν παντάπασι τὰ τοῦ Μιθριδάτου διαφθείρουσι πράγματα οὐδενὸς μικροῦ δεῖν τῆς στρατιᾶς ὑπολειφθέντος, ὡς τὸν Ἀρχέλαο.
5 πάσης ἀπορίας καταφυγῆς γινόμενον ἐν τοῖς ἔλεσι κρυπτόμενον τρίτην διαλαθεῖν ἡμέραν.

Πληγεῖς τοιγαροῦν ὁ Μιθριδάτης ὑπὸ τῆς τῶν γεγονότων ἀγγελίας, πρὸς εἰρήνης ἐξαιτησὶν ἵεναι τοῖς ὑπολειμμένοις τῶν οἰκειῶν καὶ θεραπεύειν τὸ παρὸν τῆς τύχης διεκλειύστο. Ὁ δὲ Σύλλας, ἐν τούτῳ
10 τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν καταστρεφάμενος, πρὸς τοὺς νεωτερίσαντας Θρακῶν τε καὶ Ἰλλυριῶν ἐτρέπετο, καὶ τοὺς μὲν βίᾳ δι' ὀλίγου, τοὺς δὲ καθ' ὁμολογίαν παρεστήσατο. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο παρ' αὐτὸν οἱ Μιθριδάτου πρέσβεις ὑπὲρ εἰρήνης δεόμενοι, τότε μὲν σὺν φρονήματι τοῖς ἀφικόμενοις ἀποκρίνεται, οὐχ ἑτέρως σπείσασθαι λέγων εἰ μὴ τῶν ἑναγ-
15 χος βίᾳ τῷ πολέμῳ κειρατημένων ἀποστάς [ὁ] Μιθριδάτης πρὸς τὴν φ. 11 οἰκίαν ἀρχὴν ἐπανέλθοι. Μικρῷ δὲ ὕστερον, ὑπὸ τῶν ἰμφουλίων πολέμων ἀφελκόμενος συνελθὼν τε ἐς τὸ αὐτὸ τῷ Μιθριδάτῃ περὶ πόλιν τῆς Τρωάδος Δάρδανον, εἰρήνην ἰσπίσατο, εἰζαντι τῆς τε τῆς Ἀσίας καὶ τῶν ἄλλων ἔθνων τῶν τῷ πολέμῳ κειρατημένων.

20 Ἐδεις μὲν γὰρ κατόπιν τὸν ἑαυτοῦ πόλεμον οὕτω μέγαν τε καὶ ἰσχυρὸν καταλιπεῖν, Μαρίου αὐθις ἐκ τῆς Ἰταλίας ἀπήωρημένον. Οἱ μὴν ὑφῆκε τι τοῦ φρονήματος¹ οὐδενὸς πρότερον ἀπήγγειλε περινοστήσας μὲν τὴν Ἰωνίαν καὶ κοινῇ τε αὐτὴν διςμύρια τάλαντα εἰσπραζάμενος, ἰδίᾳ δὲ ἐς τε τὴν αὐτοῦ καὶ τῶν στρατιωτικῶν ἑνδικαί-
25 τῆσιν τοὺς τῶν ἰδιωτῶν καταναλώσας οἴκους, ἀπῆρεν ἐξ Ἐφέσου.

1. Πλούταρχος φησιν ἰγραφα: πλούταρχος φησὶ ΓΚ. 2. υἱὸν ἐκ τοῦ τε πρῶτον γραφέντος υἱοῦ ΓΚ. 5. ἔλεσι ἰγραφα: ἔλεσι ΓΚ. 9. Ἐν τῇ ᾧφ χειρὶ νεωτέρῃ: Οἱ Ὅρα καταστροφὴν τῆς ἐλλάδος τοῦ σύλλα ΓΚ.

10-17. πρὸς τοὺς νεωτερίσαντας- Μιθριδάτῃ. Πρβλ. Εὐτροπίου (Πισιστινίου) Ε', 4. 14. οὐχ ἰγραφα: οὐχ' ΓΚ. σπείσασθαι ἰγραφα: σπείσασθα ΓΚ. εἰ μὴ ἰγραφα: εἰ μὴ Κ...Γ. 15. ἀποστάς ὁ ἰγραφα: ἀποστα.. ΓΚ

17. συνελθὼν τε ἰγραφα: συνελθὼν τε ΓΚ. 20. κατόπιν τὸν ἑαυτοῦ πόλεμον ΓΚ: Γραπτίον κατόπιν ἑαυτοῦ τὸν πόλεμον; Ἐν τῇ ᾧφ χειρὶ νεωτέρῃ: Οἱ ΓΚ. 22-25. περινοστήσας- Ἐφέσου. Πρβλ. Πλούταρχον ἐ Βίῳ Σύλλα 25,1-26,1.

23. κοινῇ ἰγραφα κατὰ Πλούταρχον: κοινῇ ΓΚ. 24. ἰδίᾳ ἰγραφα κατὰ Πλούταρχον: ἰδίᾳ ΓΚ. αὐτοῦ ἰγραφα: αὐτοῦ ΓΚ.

25. ἰδιωτῶν ἰγραφα: ἰδιωτικῶν ΓΚ.

Προσχῶν δὲ ταῖς Ἀθήναις, ἐνδιέτριψε τε τῇ πόλει χρόνου τινός, καὶ τὴν Ἀπελλικῶντος τοῦ Τηίου καταλαβὼν ἐνταῦθα βιβλιοθήκην ἀνείλετο, ἐν ἣ πλείστα τῶν Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου βιβλίων ἦν, οὐπω τότε τοῖς πολλοῖς, ἢ φησι Πλούταρχος, γνωριζόμενα, ἀλλὰ ἐν-
 5

οὐ πολλῶ δ' ὕστερον χιλιάς καὶ σ ναυσὶν ἐκ Δυρραχίου διαβαλὼν εἰς Βροντήσιον, ἐπὶ τὸν ἐμφύλιον ὤρμητο πόλεμον. Κατὰ γὰρ τὸν χρόνον τούτον καθ' ὃν ὁ Σύλλας περὶ τε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἰωνίαν τὸν μισθρατικὸν διώκει πόλεμον, Μάριος, ὃς μικρῶ πρόσθεν τῆς Ῥώμης ἐξελέγαστο, καὶ Κορνῆλιος Κίννας τῶν ὑπάτων ἕτερος κατὰ
 10 τὴν Ἰταλίαν τὴν ἐμφύλιον αὐτίς ἀνεπέταξαν ταραχὴν, ἐν ὅπλοις τε χωρήσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν τῶν ἐπισήμων τε καὶ ὑπατικῶν τοὺς μὲν οὐ σὺν δίκῃ διέφθειραν, τοὺς δὲ ἐξήλασαν τῆς πόλεως, αὐτοῦ δὲ τοῦ Σύλλα τὴν οἰκίαν καθελόντες ἐς ἔδαφος, τοὺς οἰκίους ἀγαπητῶς ἀπελθεῖν σώους τοῦ ἄστεος ἠνάγκασαν. Τὸ γοῦν ὑπολειμμένον τῆς
 15 βουλῆς φόβῳ τῶν γεγονότων ἐκλιπὼν τὴν πόλιν || πρὸς τὸν Σύλλαν φ. 11⁵ ἐτι κατὰ τὴν Ἑλλάδα διατρίβοντα παραγίνεται, ἰκετεύον ἄρῃξει τῆ πατρίδι, τῶν ἐξω κινδύνων ἀφιέμενον. Οἱς ἀναφθεῖς ὁ Σύλλας ἐπειραιούτο πρὸς τὴν Ἰταλίαν, κατὰ σπουδὴν τὸν ἐμφύλιον εὐ θέμενος πόλεμον. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο, πρῶτα μὲν Ὀρβαν τὸν ἕτερον τῶν ὑπά-
 20 των περὶ τὸ ὄρος τῆς Καμπανίας οἱ ὑπαντιάσαντα κατηγωνισατο, ἐξακιςχιλίους μὲν τῶν ἐπομένων τῷ ὑπάτῳ Ῥωμαίων καταβαλὼν, ἰσαριθμούς τε ζῶντας ἔλῶν, τῶν γε μὴν οἰκείων ρκ πρὸς ἑτέροις τέ-

4-5. Προσχῶν-γνώσιν Σουίδας ἐν λ. Σύλλας. 1. Προσχῶν Ἰγραφα κατὰ Σουίδαν· προσχῶν ΓΚ. τινός Ἰγραφα: τινος ΓΚ.

2. Ἀπελλικῶντος Ἰγραφα κατὰ Σουίδαν: ἀπ' ἐλληκῶντος ΓΚ.

3. Ἐν τῇ ῥα χειρὶ νωτέρῃ: † Ὅρα ὅθεν τὰ ἀριστοτέλους βιβλία τὴν ἀρχὴν τῆς ἐκδόσεως ἔλαβον ΓΚ. 4. φησι Ἰγραφα: φησί ΓΚ. Σουίδας. ἀλλὰ ΓΚ: ἀλλ' Σουίδας.

5. ἐς ΓΚ: εἰς Σουίδας. 6-7. χιλιάς-Βροντήσιον. Πρβλ. Πλούταρχον ἐν Βίῳ Σύλλα 27,1. 7. ὤρμητο Ἰγραφα: ὠρμητο ΓΚ. 10. Κίννας Ἰγραφα: κίλλας ΓΚ.

13. αὐτοῦ δὲ τοῦ Σύλλα τὴν οἰκίαν καθελόντες ἐς ἔδαφος. Πρβλ. Εὐτρόπιου (Παιανίου) Ε' 5· τὴν οἰκίαν τε τοῦ Σύλλα καθελόντες καὶ ἀνατρέψαντες. 15. τὸ γοῦν ὑπολειμμένον τῆς βουλῆς. Πρβλ. Εὐτρόπιου (Παιανίου) Ε' 5· ἀμέλει τῆς συγκλήτου τὸ λειπόμενον

17. ἰκετεύον Ἰγραφα: ἰκετεύων ΓΚ. 20. Ὀρβαν ΓΚ. Γρακτίον Νόρβανδον 23. ἔλῶν Ἰγραφα: ἔλῶν ΓΚ.

τρασιν ἀποβαλὼν ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ. Πλούταρχος Μάρκον Λούκουλον ἠγήσασθαι τῆς Σύλλα νίκης ἔφη, ἀδελφὸν ὄντα Λουκούλλου τοῦ μετὰ ταῦτα Μιθριδάτην καταπολεμήσαντος, νικῆσαί τε πρὸς διπλασίους τοὺς πολεμίους ἀντιταξάμενον. Ἐντεῦθεν Σύλλας ἐπὶ τὸν λει-
5 πόμενον τῶν ὑπᾶτων Σκηπίωνα τραπεὶς δίχα παντὸς φόνου τὴν νίκην ἀνείλετο, προσχωρησάσης οἱ φιλίως τῆς ἅμα Σκηπίωνι στρατιᾶς.

Ἐν τούτοις τῶν ἐμφυλίων πολέμων ὄντων, Μάριος ὁ πρεσβύτερος, οὐ πρόσθεν ἐμνήσθημεν, ὁ μυρίους ἐργασάμενος φόρους καὶ φυγὰς τῆς πατρίδος αὐθις ἐπανῆλθε τῇ πόλει, καὶ συναγαγὼν πλῆθος ληστρικόν
10 τε καὶ δουλικὸν ἐβδόμην τε περιβαλλόμενος ὑπάτειαν εἰς τὴν προτέραν ἐπανῆλθε γνῶμην· πολλοὺς τε διαφθείρας τῶν ἐν τέλει νόσῳ περιπίπτει πλευρίτιδι καὶ πρὸς ἑπτὰ διαρκίσας ἡμέρας ἀπολιμπάνει τὸν βίον. Ἐτέρων τε κατὰ τὴν Ῥώμην ὑπᾶτων ἀποδειγμένων, Μαρίου τε τοῦ παιδὸς Μαρίου καὶ Παπιρίου Κάρβωνος, ἀγῶνες αὐθις τὸν
15 Σύλλαν διεδέχοντο μείζονες τε καὶ χαλεπώτεροι. Ὁ δὲ πρότερον μὲν ἐπὶ τὸν νεώτερον ἤγε Μάριον, σὺν μεγάλῃ τῇ δυνάμει καὶ ἀφράστῳ τὸλ-
p. 12^a μη || παραταττόμενον καὶ κρατήσας μάχῃ μυρίους ἐπὶ ἑ καταβάλλει τῶν ἐναντίων, ὃ αὐτὸς ἀποβαλὼν. Μετὰ δὲ τὴν νίκην εὐθὺς αὐτὸς μὲν ἐπὶ τὴν Ῥώμην ἤλασεν, Μάριον δὲ τὸν παῖδα Μαρίου τοῦ μο-
20 νάρχου κατακλείσας ἐν Πραϊνεστῶ εἰς αὐτόχειρα θάνατον ἐλθεῖν ἠνάγκασε. Πλούταρχος δὲ, Φενεστέλλα μάρτυρι χρώμενος, εὐτυχεστέραν νίκην ἐλέσθαι τὸν Σύλλαν ἱστόρησε. Τὸν μὲν γὰρ Μάριον ἐξ ἀγρυπνίας μακρᾶς ὕπνου κατᾶσχετον γενόμενον μὴδ' αἰσθῆσθαι τῆς πρώτης συμβολῆς, ἀδοκῆτως γενομένης, τὸν δὲ Σύλλαν τῶν μὲν οἰκείων κ
25 καὶ ἃ μόνους ἀποβαλεῖν, ἀποκτεῖναι δὲ τῶν πολεμίων δύο μυριάδας καὶ λαθεῖν ζώντας, ἢ καὶ τὸν Μάριον ἐν Πραϊνεστῶ κατακλείσαι, καθ' ἄπερ διδῆλωται.

1-4. Πλούταρχος - ἀντιταξάμενον. Πρὸς Πλούταρχον ἐν Βίῳ Σύλλα 27,15 ἐν πρὸς 27,12.

3. Ἐν τῇ ᾧφ χειρὶ νεωτέρᾳ Ὅρα τὸν σύλλαν ΓΚ.

9. ληστρικὸν τε ἱγραφα: ληστρικὸν τε ΓΚ.

10. περι-

βαλλόμενος ἱγραφα: περιβαλλόμενος ΓΚ.

12. πλευρίτιδι ἱγραφα:

πλευρίτι ΓΚ. Πρὸς Πλούταρχον ἐν Βίῳ Μαρίου 45,7· εἰς νόσον

κατηνέχθη πλευρίτιν καὶ Σουίδαν ἐν λ. πλευρίτις νόσος, ὅπερ ὑπολαβάνω εἰλημμένον ἐκ τοῦ Ἰωάννου Ἀντιοχείως.

15. Ἐν τῇ ᾧφ χειρὶ νεω-

τέρᾳ Ὅρα τὸν σύλλαν.

22. ἐλέσθαι ἱγραφα: ἐλέσθαι ΓΚ.

23. μὴδ

ἱγραφα: μὴδ' ΓΚ.

24. Ἐν τῇ ᾧφ χειρὶ νεωτέρᾳ Ὅρα εὐτυχίαν τοῦ σύλλα ΓΚ.

27. καθ' ἄπερ ἱγραφα: καθάπερ ΓΚ.

Οὐ πολλῶ δὲ ὕστερον πρὸς τε Λαμπώνιον καὶ Κρινᾶτον· οὗτοι δὲ ἄρα τῆς Μαρριανῆς ἤρχοντο στάσεως· ἀγγεῖ τῆς πόλεως πρὸ τῆς Κολλανῆς πύλης ἀγῶνα μέγιστον ἐστήσατο· ἔ γάρ μυριάδας ὀπλιτῶν κατὰ τήνδε τὴν μάχην ἀντιτάσσασθαι τῷ Σύλλα φασίν. Εἰς χεῖρας δὲ ἐλθόντων τῶν στρατοπέδων, μύριοι μὲν καὶ διςχιλίοι τῶν ἐναντίων 5 ἐνδιδόασιν ἑαυτοὺς ἀμαχί τῷ Σύλλα, οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ἐν τε τῇ παρατᾶξει καὶ τῇ τροπῇ, ἐν τε τοῖς φρουρίοις ἐμπολιορκηθέντες ἀπανάλωθσαν. Ὅ γε μὴν ἕτερος τῶν ὑπάτων Κάρβων μετὰ τὴν Μαρρίου τοῦ συναρχόντος τελευταίην καὶ τὴν συμφορὰν τῶν περὶ Λαμπώνιον ἀπορῶν τοῖς ὄλοις ἀπῆρεν ἐξ Ἀρμιίνου τῆς Ἰταλίας. Διαπλεύσας δὲ 10 εἰς Σικελίαν καὶ πρὸς τὰς ἐκεῖ δυνάμεις τοῦ Μαρρίου καταφυγῶν, ὑπὸ Γναίου Πομπηίου διωχθεὶς διαφθείρεται, ὅς νέος μὲν ἦν ἔτι καὶ πρὸς κα ἔτος ἄρτι τῆς ἡλικίας ἀφίκετο, διὰ δὲ ἀρετὴν καὶ τῶν πολεμικῶν ἐμπειρίαν πολλῶν μὲν δυνάμεων ἐξηγεῖτο καὶ δεύτερος κατὰ ἀξίωσιν τοῦ Σύλλα παρὰ Ῥωμαίοις ἦν. 15

Τοῦ δὲ Κάρβωνος ἢ ἀναιρεθέντος, εὐθύς ἀπασαν ὑφ' ἑαυτῷ Σικελίαν Πομπήιος κατεστήσατο, καῖπειτα δεξιῶς αὐτῷ τῶν κατὰ τὴν νῆσον κευωρηκότων, ἐπέπλει τῇ Καρχηδόνι, Δομητίῳ τε τῷ τῆς Μαρριανῆς ἐπιλημμένῳ στάσεως ἐναντία πολεμήσων καὶ Ἰουγούρθῃ τῷ βασιλεῖ τῶν Μαυρουσίων, τὰ Δομητίου τε καὶ Μαρρίου πρεσβεύοντι. Κρατήσας 20 δὲ ἀμφοῖν καὶ τὴν Λιβύην καταστησάμενος, ἐπανθῆι πρὸς τὴν Ῥώμην.

Μετὰ τοῦτό γε μὴν ὁ Σύλλας, τῶν ὑπεναντίων αὐτῷ πάντων ἐξηρημένων, ἐνδόξως τε καὶ μεγαλοπρεπῶς τὴν ἐπὶ τῷ Μιθριδάτῃ πομπὴν ἐπόμπευσεν. Ἐπιλογοισμὸν τέ τινα τῶν ἑαυτοῦ πράξεων ἐν τῇ

1. Λαμπώνιον ἱεραφ: λαμπρόνιον ΓΚ. Κρινᾶτον ἱεραφ: κρινᾶτον ΓΚ. Ἐδει ὀρθῶς νὰ γραφῆ Καρρίαν (ἢ Καρινάτην, καθ' ἃ γέγραπται τὸ ὄνομα παρὰ τῷ Παιανίῳ), ἀλλὰ πιθανῶς τὸ λάθος εἶνε αὐτοῦ τοῦ Ἰωάννου Ἀντιοχείως ἢ τῆς πηγῆς αὐτοῦ. Τοῦτ' αὐτὸ ῥητίον καὶ περὶ τοῦ ἐν στ. 2-3 Κολλανῆς ἀντὶ τοῦ Κολλίνης. 3. ἐστήσατο ἱεραφ: ἐστήσαντο ΓΚ.

4. φασίν ἱεραφ: φησίν ΓΚ. 6. ἀμαχί. Ἴδε ἀνωτέρω σ. 20, στ. 1. 9. Λαμπώνιον ἱεραφ: λαμπόνιον ΓΚ. 11. Ἐν τῇ ᾧφ χειρὶ κωτέρῃ: Ὅρα τὸν μέγαν πομπήιον ἐντεῦθεν ἀρχόμενον τῶν δύο τελευταίων λέξεων διαγεγραμμένων ΓΚ. 12-24. ὅς νέος-ἐπόμπευσεν. Πρὸλ. Εὐτροπίου (Παιανίου) 5.

17. δεξιῶς ἱεραφ: δεξιῶ ΓΚ. 22. τοῦτό ἱεραφ: τοῦτον ΓΚ. Ἐν τῇ ᾧφ χειρὶ κωτέρῃ: Ὁ εὐτυχίαν τοῦ Σύλλα καὶ ἀμέσως κατωτέρω Ὁ πρὸς εὐτυχίαν Ῥωμαίων ΓΚ. 24-σ. 26, 3. Ἐπιλογοισμὸν-δικελεύετο. Πρὸλ. Πλούταρχον ἐν Βίῳ Σύλλα 34,3.

βουλῇ ποιούμενος, οὐχ ἦττον τοῖς ἀπὸ τῆς τύχης συνενεχθεῖσι δεξιοῖς ἢ τοῖς ἀπὸ γνώμης τε καὶ ἰσχύος ἰμεγαλύνετο, ἐφ' οἷς δὴ καὶ εὐτυχῆ προσαγορεύειν ἑαυτὸν διεκελεύετο, ὃ καὶ προοίμιον ἦν αὐτῷ τῶν ἐπι-
 5 στολῶν Λούκιος Κορνήλιος Σύλλας Εὐτυχῆς, χαίροντι ὑπερ-
 φῶς τῷ προσρηματι. Πλούταρχος δὲ φησι, θίας ποτὲ μονομάχων οὔσης καὶ τῶν τόπων οὐπω διακεκριμένων, ἀλλ' ἔτι τοῦ θεάτρου συμ-
 μιγοῦς ἀνδράσι καὶ γυναῖξιν ὄντος, Βαλλερίαν γυναῖκα παρὰ Ῥω-
 10 μαίοις οὐκ ἀφανῆ· Ὀρτησίου γάρ ἦν ἀδελφὴ τοῦ ῥήτορος· ἐξόπισθεν τοῦ Σύλλου παρεουμένην ἐπιβαλεῖν τὴν χεῖρα καὶ κροκῦδα τοῦ ἱμα-
 11 τίου σπᾶσαι. Τοῦ δὲ ἐπιστραφέντος, α οὐδὲν δεινὸν, εἰπεῖν, αὐτο-
 κράτωρ ἀλλὰ βούλομαι καγὼ μικρὸν εὐτυχίας μεταλαβεῖν ». Τὸν δ' ὑπερηθῆναι τε τῷ ῥηθέντι καὶ μετὰ μικρὸν ἀγαγέσθαι τὴν γυναῖκα
 πρὸς γάμον, τῆς Μετέλλης ἤδη τεθνηκυίας. Ταῦτα μὲν ὕστερον. Τότε
 15 δὲ ἐπὶ τῷ Σύλλῳ Γναῖος Πομπήιος τὸν ἀπὸ τῶν Μαυρουσίων κατή-
 γαγε θρίαμβον, ὃς ἀπάντων τῶν ἐν Ῥώμῃ ἔτι μειράκιον ὄν καὶ ἐπι-
 τελοῦν εἰς τοὺς ἰππίας ταύτης τετύχηκε τῆς ἀξιώσεως. Εἰς τοῦτο δὲ
 ἰτελεύτων τὸ πέρασ οἱ πάντων ὀλεθριώτατοι καταστάντες Ῥωμαίοις
 πόλεμοι, ὃ τε πρὸς τοὺς Πικηνοὺς καὶ τοὺς ἄλλους Ῥωμαίων, [ὄν]
 20 ἰταλικὸν προσηγόρευσαν, καὶ μετὰ τοῦτον ὁ πολιτικὸς, ἐπὶ δεκαετῇ
 φ. 13^α μὲν διαπολεμηθέντες χρόνον, ἀπαναλώσαντες δὲ πολὺ || μέρος τῆς
 21 κατὰ τὴν πόλιν εὐγενείας. Ἐν γὰρ δὴ τούτοις πλείους μὲν ἢ ἰε μυ-
 ριάδες ἀνδρες πίπτουσιν, ἀνδρες δὲ ὑπατικοὶ δ' ἐπὶ τοῖς κ, στρατη-
 γικοὶ δὲ καὶ τῶν ἐν προεδρίαῖς ξ ἄλλοι τε τῶν ἀπὸ τῆς συγκλήτου οὐ
 μείον ἢ σ. Ληξάντων δὲ ποτε τῶν εἰρημένων πολέμων ἐς

4. χαίροντι ἔγραφα: χαίρων ΓΚ. 5-13. Πλούταρχος - τεθνη-
 κυίας. Πρβλ. Πλούταρχον ἐν Βίῳ Σύλλα 35,5-8. Σουίδαν ἐν λ. Σύλλας.

7. ἀνδράσι ἔγραφα: ἀνδράσι ΓΚ. 8. Ὀρτησίου ἔγραφα: ὀρτησίου
 ΓΚ. 10. αὐτοκράτωρ ΓΚ: αὐτόκρατορ Σουίδας, Πλούταρχος. Ἐν τῇ
 φᾶ χειρὶ νεωτέρᾳ Ὅρα φρόνησιν γυναικός ΓΚ. 11. μεταλαβεῖν Κ. Σουίδας,
 Πλούταρχος: μέρος λαβεῖν Γ. 15. ἐπιτελοῦν ΓΚ. Γρακτίον ἔτι τελοῦν,
 18. πόλεμοι, ὃ τε ἔγραφα: πόλεμοί τε ΓΚ. τοὺς Πικηνοὺς
 καὶ τοὺς ἄλλους ἔγραφα: τῶν πικηνῶν καὶ τῶν ἄλλων ΓΚ. ὄν
 προσέθηκα: λείπει ΓΚ. 20. Ἐν τῇ φᾶ χειρὶ νεωτέρᾳ Ὅρα φθορὰν Ῥωμαίων
 ΓΚ. 21. μυριάδες ἔγραφα: μυριάδας ΓΚ. 24-σ. 30,20 Ληξάντων-
 τὴν πόλιν ἀπῆλλαξεν. Ἰωάννου Ἀντιοχέως ἀπόσπασμα 68 (Müller-FHG
 Τόμ. Ε' σ. 562). 24. ληξάντων δὲ ποτε ΓΚ: Ὅτι ληξάντων Μ.
 εἰρημένων ΓΚ: ἐμφυλίων Μ. πολέμων ΓΚ: πολέμων φόνοι καὶ προ-
 γραφαὶ τῶν ἐπιφανῶν οἰκῶν διεδέξαντο τὴν Ῥώμην Μ.

πᾶν ἐπεξιόντος τοῦ Σύλλου ταῖς ἀντιστασιώταις, ὡς τὴν
 Μαρίου τελευταίην οὐκ ἀπαλλαγὴν ἀλλὰ μεταβολὴν τυραν-
 νίδος, ἣ Πλούταρχος φησὶ, νομισθῆναι Ῥωμαίοις. Τὰ μὲν γὰρ
 πρῶτα τοὺς ἐχθίστους οἱ τῶν πολιτῶν ἐκποδῶν ποιήσα-
 σθαι ἐγνωνκῶς, διὰ πάσης ὀμότητος ἐπεξῆει τὴν τε πόλιν 5
 καὶ τὴν ἄλλην Ἰταλίαν. Τελευτῶν δὲ ἔστιν οὖς χρημάτων
 ἢ κτημάτων ἕνεκα ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἑαυτοῦ φίλων [διέφθειρε].
 Λέγεται γοῦν Κοῖντον ἄνδρα ἐπιφανῆ, ἐπιεικῆ τε καὶ σώ-
 φρονα, οὐδὲ ἕτερας μὲν γεγονότα στάσεως, ἀδοκίτως δὲ
 ἐν τοῖς προγεγραμμένοις θεασάμενον ἑαυτὸν, «Οἱμοι, τά- 10
 λας, εἰπεῖν, διώκει με τὸ ἐν Ἀλβανοῖς χωρίον». Καὶ ὀρθῶς
 γε Σαλλούστιος ὁ Ῥωμαῖος συγγραφεὺς ἔφη καλοῖς αὐτὸν
 ἐγχειρήμασι κάκιστον ἐπεννηοχένας [τὸ] τέλος. Εἰ μὲν γὰρ
 τὴν Μαρίου καταβαλὼν δυναστείαν, ἄνδρὸς ἀρχῆθέν τε χα-
 λεποῦ καὶ ἐπιτείναντος ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τὴν φύσιν, παρέ- 15
 δωκε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δῆμῳ τὴν πολιτείαν, θαυμαστὸν ἂν
 ἦν· νῦν δὲ μέτριος τὰ πρῶτα καὶ πολιτικὸς φανείς καὶ δό-
 ξαν ὀημωφελούς ἡγεμόνος παρασχῶν, ἐπειδὴ τῶν ἐναντίων
 ἐκράτησεν, αὐτὸς ἀντ' ἐκείνων ἦν, καὶ τυραννίδα φάσκων
 ἐλαύνειν ἐκ τῆς πόλεως, ἕτεραν εἰσῆγε χαλεπωτέραν. Δι- 20
 κτάτωρα μὲν [γὰρ ἀν]εἶπεν ἑαυτὸν· ἐμπληκτα δὲ καὶ ἀπάν-
 θρωπα ἕς τε τοὺς πολίτας καὶ τοὺς ἄλλους ὑπικόους ἐπὶ
 πολὺ διεπράττετο· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ οὕτω γε τῇ τύχῃ

1. ἀντιστασιώταις M: ἀντιστασιώταις GK. 3. ἡ Πλούταρχος φησὶ
 ἔγραφα: ἡ πλούταρχος φησὶ GK: λείπει M. Πρβλ. Πλούταρχον ἐν Βίῳ Σύλ-
 λα 30,5. 3-11. τὰ μὲν γὰρ πρῶτα-χωρίον. Πρβλ. Πλούταρχον ἐν Βίῳ
 Σύλλα 30,8-9. 4. ἐκποδῶν MII: ἐκποδῶν GK. 5. ἐγνωνκῶς GKII: διεγνω-
 κῶς M. 6. Ἐν τῇ ᾧφ νεωτέρᾳ χειρὶ Ὅρα τὰ.... τοῦ σύλλα GK. 7. διέ-
 φθειρε M: ἐτιμωρεῖτο Ehc. Val.: λείπει GKII. 9. οὐδὲ ἕτερας GKII:
 οὐδετέρας M. στάσεως GKII. Ehc. Val.: μερίδος M. 12. Σαλλούστιος
 GKII: Σαλούστιος M. Ῥωμαῖος M: ῥωμαίων GKII. 13. τὸ M: λείπει
 GKII. Ἐν τῇ ᾧφ χειρὶ νεωτέρᾳ C: GK. 14. ἀρχῆθέν τε M: ἀρχῆθεν τὲ
 GKII. 16. θαυμαστὸν GK: θαυμαστός MII. 17-23. νῦν δὲ μέτριος-
 διεπράττετο. Πρβλ. Πλούταρχον ἐν Βίῳ Σύλλα 30,6. 18. ὀημωφε-
 λούς M. Πλούταρχος: δημοτελοῦς GKII. ἐπειδὴ GKII. ἐπειδὴν M.
 19. ἐκείνων GKII: ἐκείνου M. 21. γὰρ ἀνεἶπεν M: εἶπεν GK.
 ἐμπληκτα M. Πλούταρχος: ἐκπληκτα GKII. 22-23. ἐπιπολύ GKII:
 ἐπιπολύ M. 23. ἀλλὰ καὶ GKII: ἀλλὰ M. τῇ τύχῃ M: ἡ τύχῃ GKII.

2. 13^α κατεπίστευε πρὸς ἅπασαν αὐτοῦ μεταβολὴν δεξιῶς ἐπο-
 μένη, ὥστε πολλοὺς μὲν ἀνηρηκῶτα, καινότητα δὲ το-
 σαύτην ἐς τὴν πολιτείαν εἰσενεγκάμενον, ἀποθέσθαι τὴν
 ἀνυπεύθυνον ἀρχὴν, καὶ τὸν δῆμον αὖθις τῶν ὑπατικῶν
 5 ἀρχαιρεσιῶν ἀποφῆναι κύριον, καίτοι Λεπίδου παρελθεῖν
 ἐς τὴν ὑπατείαν διὰ τὴν Πομπηίου περὶ τὸν ἄνδρα σπου-
 δὴν προσδοκώμενον, ἀνδρὸς θραυστάτου τε καὶ αὐτῷ μάλ-
 ιστα πολεμίου· ἀλλ' ὅμως ἐν ἰδιώτου τάξει καὶ ἰσηγορία
 τοῖς πολλοῖς ἐντεῦθεν ἦν. Ἀποδειχθέντος δὲ ὑπάτου Λεπί-
 10 δου, χαίροντα τῷ γεγονότι Πομπηίου ἰδὼν, «Εὖγε, ἔφη,
 τῆς σπουδῆς, ὦ νεανία, ὅτι [καὶ] Κατούλου πρότερον ἀνη-
 γόρευσας Λέπιδον, τοῦ πάντων ἀρίστου τῶν πολιτῶν [τὸν
 ἐμπληκτότατον]· ὦρα μέντοι σοι σκοπεῖν ὅπως ἰσχυρὸν
 γεγονότα καταγωνίσῃ τὸν ἀντίπαλον». Τοῦτο μὲν οὖν ὁ
 15 Σύλλας ὥσπερ ἀπεθέσπισε. Μετ' ὀλίγον γὰρ ἐξυδρίσας ἐς
 τὴν ἀρχὴν ὁ Λέπιδος, πολέμιος κατέστη τοῖς περὶ τὸν
 Πομπηίου.

Κινήσεώς τε αὖθις ἐμφυλίου γενομένης, Σύλλαν ἐπὶ τὴν
 ἀνυπεύθυνον ἀρχὴν ἢ Ῥωμαίων βουλῇ προεβάλετο· τῶν
 20 γὰρ ἰππέων ἅμα πάντων συμφραξαμένων καὶ μᾶλλον ἄρχειν
 ἢ περ ἀρχεσθαι βουλομένων, πολλάκις τε σὺν τῇ συγκλήτῃ βουλῇ ἐς
 ἐναντίωσιν ἔλθειν πειρωμένων, οὐκ ἀνεκτὸν ἦν τοῖς ἐν τέλει.
 Ὁ μὲν οὖν Σύλλας ἐπὶ τὴν εἰρημένην αὖθις διελθὼν ἀρ-

1. κατεπίστευε ΓΚΠ: κατεπίστευσε Μ. αὐτοῦ ΓΚΠ: αὐτῷ Μ.

3. ἐς ἔγραφα: εἰς ΓΚΜ. Ἐπηρώθησα μὲν ἔνταῦθα τὴν γραφὴν ἕνεκα τῆς γεινιά-
 σεως τοῦ ἐς ἐν στ. 6, καθ' ἃ καὶ κατωτέρω ἐν στ. 15 καὶ 21, ἀλλὰ παρατηρῶ, ὅτι
 παρὰ τε τῷ Müller καὶ ἐν τῷ ἀγιορειτικῷ κώδικι φέρεται οὐχ ἤττον ἐναλλάξ τὸ ἐς
 καὶ τὸ εἰς. Ἴδε τὸ εἰς ἔνταῦθα ἐν σ. 19, 22. σ. 20, 7. σ. 21, 18. σ. 24, 10. σ. 25, 4, 11.
 σ. 29, 12. 6. ἐς ΓΚΠ: εἰς Μ. διὰ τὴν ΓΚΠ: διὰ τοῦ Μ. 7. καὶ αὐτῷ
 ΓΚΠ: καὶ οἱ Μ. 9-17. Ἀποδειχθέντος - Πομπηίου. Πρβλ Πλούταρχον
 ἐν Βίῳ Σύλλα 34, 7-8. 10. Ἐν τῇ ᾧα χειρὶ νεωτέρῃ: Σ: ΓΚ. 11-12. τὸν
 ἐμπληκτότατον Μ: ἐμπληκτικώτατον Πλούταρχος: λείπεται ΓΚΠ. Ἀκόσπ.
 Δίωνος Κασσίου Μ σ. 550. 15. ἐς Μ: εἰς ΓΚΠ. Ἐν τῇ ᾧα χειρὶ νεω-
 τέρῃ: Ὅρα πάλιν τὸν ἐν Ῥώμῃ ἐμφύλιον πόλεμον ΓΚ. 18. Κινή-
 σεώς τε Μ: κινήσεως τε ΓΚΠ. 20-22. καὶ μᾶλλον-πειρωμένων ΓΚΠ:
 λείπεται Μ. 21. ἐς ΓΚ: ἐπ' Π. 23. αὖθις διελθὼν ΓΚΠ: ἐλθὼν Μ.

χὴν, σύνθημα τοῖς κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἀνδράσι, λαθὼν
ἅπαντας τοὺς τῆς Ῥώμης, ἔδωκεν, ἐγχειρίδιά τε αὐτοὺς
ξίφη κομιζόμενος εἰσελθεῖν ἐς τὴν πόλιν προσέταξεν, ὀπνη-
νίκα τὴν Ῥεάν μητέρα ὁ Ῥωμαίων δῆμος πανηγυρίζειν
ἄρξεται αὐτὴ τε κατὰ τὴν πρώτην Ἰανουαρίου μηνὸς εἰσθεν ἄγε- 5
σθαι ὡς ἂν δι' αὐτῶν τοὺς τῆς πόλεως ἵππεις διαχρήσῃται.
Ὁ μὲν οὖν περὶ τὴν Ἰταλίαν ὄχλος ἐναντία τοῖς στρατιώ-
ταις φρονῶν || κατὰ τὴν ὠρισμένην ὑπὸντησεν. Ἀρξάμε- 7. 14*
νός τε τῆς ἐμφυλίου κινήσεως, ἅμα τε καὶ τὸν δῆμον
προσλαβόμενος πολλοὺς τῶν ἵππέων διέφθειρε. Τούτων δὲ 10
κατὰ τὴν πόλιν πραττομένων μηνύσεις ἐκ τῶν πανταχόθεν ὑπη-
κόων εἰς τὴν Ῥώμην ἀφίκοντο, βαρβάρων τε ἐπιδρομὰς ἀποφαίνουσαι
καὶ τοὺς ὑπάτους καὶ στρατηγοὺς Ῥωμαίων τὴν ταχίστην καταλα-
θεῖν τὰς χώρας ὑπομιμνήσκουσαι. Καὶ ταῦτα μὲν ἐκ τοῦ Πλουτάρ-
χου εἰρήκαμεν. Ὡς δὲ φησι Διόδωρος, οὐδὲν τούτων ἀπηγγέλθη, 15
ἀλλ' ὁ Σύλλας, βουλευθεὶς τὸν ὄχλον τῆς ἐμφυλίου ταραχῆς
ἀποστῆσαι, ταῦτα διεσοφίσατο. Καὶ εὐθέως ἀναλαβὼν

1. σύνθημα M: σύνθεμα ΓΚ. Ἡ λέξις λείπει παρὰ τῷ Π. ἀνδράσι
ΜΠ: ἀνδράσι ΓΚ. 2. ἐγχειρίδια . . . ξίφη. Πρβλ. τὸ τοῦ Σουίδα
Ἐγχειρίδιον ξίφος (οὕτω πάντως γραπτόν, οὐχὶ δὲ Ἐγχειρίδιον ξί-
φος,) τμητικὸν ὄργανον, τοῦθ' ὅπερ οὐκ ἀπιθάνως ἀναφέρεται εἰς τοῦτο τὸ
χωρίον. 3. ἐς ἔγραφα: εἰς M: ἐν ΓΚΠ. τὴν πόλιν M: τῆ πόλει
ΓΚΠ. 4. τὴν Ῥεάν ΓΚ: τῆς Ῥεας M. Πρβλ. τὸ τοῦ Σουίδα Ῥεά
ὄνομα θεᾶς ἐν λ., ἴσως ἐντεῦθεν εἰλημμένον. μητέρα ἔγραφα: -/- ἡμέρα ἄνωθεν
ΓΚ: ἡμέραν M. Ἐν τῇ ᾧφ χειρὶ νεωτέρῃ: Ὅρα τὴν Ῥεας ἑορτὴν ΓΚ.

Ῥωμαίων δῆμος πανηγυρίζειν ἄρξεται ΓΚΠ: πανηγυρίζουσι
Ῥωμαῖοι M. 5. αὐτὴ - ἀγεσθαι ΓΚΠ: λείπουσι M. Ἰανουα-
ρίου Π: ἰανουαρίου ΓΚ. 6. τοὺς . . . ἵππεις M: τοῖς . . . ἵπ-
πεῦσι ΓΚΠ. 7. ὄχλος M: δῆμος ΓΚΠ. 8. ὑπὸντησεν ΚΠ: ὑπὸν-
τησεν Γ: ἀπὸντησεν M. 11. Ἐν τῇ ᾧφ χειρὶ νεωτέρῃ: C+ ΓΚ. 10-16. τού-
των - ἀλλ' ΓΚ: λείπουσι M. 14. ἐκ τοῦ Πλουτάρχου εἰρήκαμεν. Οὐ-
δαμοῦ τῶν σωθειςῶν συγγραφῶν τοῦ Πλουτάρχου φέρονται ταῦτα. 15. Ὡς
δὲ φησι Διόδωρος. Τοῦ ΔΗ' καὶ ΔΘ' βιβλίου τοῦ Διοδώρου, ὧν θάτερον
περιελάμβανε ταῦτα, ἔχομεν μόνον ἀποσπάσματα, ὧν οὐδὲν περιέχει τὰ ὑπὸ τοῦ Ἰω-
άννου Ἀντιοχείου ἐνταῦθα λεγόμενα. 17. ταῦτα ΓΚ: λείπει M. Μετὰ τὸ
διεσοφίσατο προστίθενται, παραλαμβανόμενα ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐν στ. 12-15 παρα-
λειφθέντων, τὰδε: μηνύσεις τινὰς ἐκ τῶν πανταχόθεν ὑπηκόων, βαρβάρων
ἐπιδρομὰς ἐπιφαίνουσας M.

ἅπαντα τὰ στρατεύματα, ἐπιστήσας τε αὐτοῖς στρατηγοὺς, τοῦ παντός πλήθους τὴν πόλιν ἀπήλλαξε.

Καθ' ὃν δὴ χρόνον, κερκυνοῦ κατὰ τὸ Καπιτώλιον ἐνεχθέντος, ὁ τε ἱερὸς οἶκος ἐνεπρήσθη καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σκεύη χρυσᾶ τε καὶ ἀργυρᾶ
5 καὶ πάσης πολυτελοῦς ὕλης ἠρπάγη, οἱ τε τῶν Σιδυλλείων χρῆσιμοι διεφθάρησαν καὶ πολλοὶ τῶν τῆς πόλεως οἰκῶν συγκατεφλέχθησαν· ὡς καὶ ἐν ἀπορίᾳ τινὰς ἐλάσαντες συγχώρησιν τῶν ὀφλημάτων λαβεῖν, ἠγεμονεύοντος τῆς Συρίας Ἀντιόχου τοῦ ἐπικληθέντος Κυζικηνοῦ.

Ἐφ' οὗ σεισμοῦ μεγίστου κατὰ τὴν ἑω γενομένου, πολλαὶ μυριάδες
10 τῶν Σύρων διεφθάρησαν ἢ τε κατὰ τὴν παράλιον Τύρος ὑπὸ τῆς θαλάσσης κατακλύσθη, κομήτης τε ἐπὶ ὀλίγας ἡμέρας ἐκλάμψας τοῦτῳ μὲν τὸ τοῦ θανάτου προεσήμανε τέλος. Οὐ πολλῶ δ' ὕστερον Φιλίππου τὴν ἡγεμονίαν διαδεξαμένου ἢ τῶν Σύρων ἀρχὴ ὑπὸ Γαβι-
νίου τοῦ Ῥωμαίων στρατηγοῦ καταλύθη ἴτεσι σλ ἀπὸ τῆς Σελεύκου
15 διαρκέσασα βασιλεία, ἐπαρχία τε τοῦ Ῥωμαίων δήμου προσηγορεύθη.

φ. 146 Ὁ δὲ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς Πτολεμαῖος Κλεοπάτραν ἐπιπλά-
στοις ἐγκλήμασι κατακτείνας ἀπελαύνεται ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων τῆς
χώρας, Ῥωμαίοις τε ἰκέτης καταφεύγει. Τοῦτον ὁ στρατηγὸς Πομπήιος ἐπὶ τὴν αὐτοῦ ἐπανάγει, φόβῳ τοὺς Αἰγυπτίους καταπλήξας.
20 Ὑρκανὸς δὲ καὶ Ἀριστόβουλος οἱ τῶν Ἰουδαίων ἡγούμενοι, νεωτε-
ρίζειν ἀρξάμενοι, βασιλικὸν περιεβάλλοντο κόσμον. Ἐξ οὗ γὰρ δὴ ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ τοῦ βασιλέως Μήδων εἰς Βαβυλῶνα κατήχθη-
σαν π . . . τοῖς κατὰ Συρίαν βασιλεῦσιν ὑπέκειν ἠναγκάζοντο.
Ἐτῶν δὲ δ καὶ π πρὸς τοῖς υ ἀπὸ τῆς τοιαύτης αἰχμαλωσίας διαγε-

2. ἀπήλλαξε ΓΚ: ἀπήλλαξεν Μ.

3-6. Καθ' ὃν δὴ χρόνον-διε-

φθάρησαν. Πρβλ. Δίωνος Κασσίου ἀπόσκ. Μ σ. 551.

3. ἐνεχθέν-

τος Δίων Κάσσιος: ἐναχθέντος ΓΚ.

4. χρυσᾶ ἱγραφα: χρυσᾶ ΓΚ.

ἀργυρᾶ ἱγραφα: ἀργυρᾶ ΓΚ.

5. Σιδυλλείων Δίων Κάσσιος: σι-

δυλλίων ΓΚ.

9. σεισμοῦ μεγίστου. Εἶνε ἄρα ὁ αὐτὸς σεισμός περὶ

οὗ ποιεῖται: λόγον ὁ Ποσειδώνιος παρὰ Στράβωνι I, 58;

10. παρά-

λιον Κ: παραλίαν Γ.

11. κομήτης ἱγραφα: κομήτης ΓΚ.

12. Οὐ

πολλῶ δ' ὕστερον. Πρβλ. Πορφύριου Τυρίου 6, 27 (Müller FHG

Τόμ. Γ' σ. 716). Ἄλλὰ σημειωτέον, ὅτι ὁ Πορφύριος καταλόγιζε σλθ' τὰπὸ τοῦ

Σελεύκου ἴτη, οὐχὶ δὲ σλ', ὡς ὁ Ἰωάννης· ὡςτε ἀμφίβολον, ἂν ὁ Πορφύριος εἶνε

ἐν τούτοις ἢ πηγὴ τοῦ Ἰωάννου. Ἄλλως δὲ καὶ τὰ κατωτέρω λεγόμενα ἐνταῦθα

περὶ Κλεοπάτρας καὶ Πτολεμαίου διαφόρος ἔχουσι παρὰ Πορφύριον (εἶνθ' ἀν. σ.

732,4).

17. Τὸ ἀπελαύνεται γέγραπται ἄνωθεν τῶν λέξεων ὑπὸ τῶν ΓΚ.

E. I. ANTONETTI
IOANNINA 2006

γονότων αὐτοὶ τε καινοτομεῖν ἤρξαντο καὶ μετὰ τούτους Ἀλέξανδρος τε καὶ Ἀλεξάνδρα, ἐφ' ὧν καὶ τὰ Ἰουδαίων πράγματα συνεχύθη.

ΛΟΓΟΣ ὙΠΑΤΩΝ Ε'

Μάρκου τε καὶ Αἰμιλίου Λεπίδου καὶ Κυντίλου Κατούλου κατὰ τοὺς εἰρημένους τρόπους τὴν ὑπατον ἀρχὴν κληρωσαμένων, ἄρτι τοῦ 5 Σύλλα μετὰ τὴν ἐμφύλιον ταραχὴν καθισταμένου τὴν πολιτείαν, πολλοὶ τε καὶ ἄθροοι παρὰ τὸ δοκηθὲν ἐξήφθησαν πόλεμοι, ὁ μὲν κατὰ τὴν Ἰβηρίαν, ἕτερος δὲ κατὰ τὴν Λυκίαν καὶ Παμφυλίαν καὶ Ἰσαυρίαν καὶ Κιλικίαν, τρίτος δὲ κατὰ Μακεδονίαν, ὁ δὲ δ' κατὰ 10 τὴν Ἰλλυρίδα. Σερτώριος μὲν γάρ, ὃς τῆς Μαρριανῆς ὑπελίλειπτο στάσεως, δεισας τὰς τῶν ἤδη διεφθαρμένων Μαρρίου φίλων τε καὶ συνωμοτῶν τύχας, ἄπασαν ἐκίνησε τὴν Ἰβηρίαν. Ἐφ' ὧν ἐστάλησαν στρατηγοὶ Ῥωμαίων Λούκιος Δομέτιος καὶ Κόιντος Κεκίλιος Μέτελλος. Μετάλλου παῖς τοῦ πάλαι κατὰ τὴν Νουμιδίαν ἄριστα τῷ 15 γούρῳ προσπολεμήσαντος. Ἄλλ' ὁ μὲν Δομέτιος Βοϊστολίῳ συμπεσῶν ὑποστρατήγῳ τινὶ διαφθείρεται τοῦ Σερτωρίου μακρῷ προσπολεμήσας χρόνῳ. Ἐπειδὴ δὲ τοῦ Δομετίου διεφθαρμένου μο

2. συνεχύθη K: συνελέχθη Γ. 4-18. Μάρκου - διεφθαρμένου. Πρβλ. Εὐτροπίου Γ', 1. 4. κυντίλου ΓΚ: Γραπίον Κοίντου. 7. Ἐν τῇ ᾗ χειρὶ νεωτέρῃ: Ὅρα πολέμων πλῆθος ΓΚ. 9. Ἰβηρίαν ἔγραφα: Ἰσαυρίαν ΓΚ. 10. ὁ δὲ ἔγραφα: ἐν δὲ ΓΚ. 11. Σερτώριος ἔγραφα: σερτόριος ΓΚ. 14. Κεκίλιος ἔγραφα, καθ' ἣ παρὰ Πλουτάρχῳ ἐν Βίῳ Πομπηίου 2: κεκίλλιος ΓΚ. 16. βοϊστολίῳ ΓΚ. Ἐν τῇ παρεφθαρμένῃ ταύτῃ γραφῇ ὑπολαμβάνει ἡ ἑλληνικὴ μεταγραφὴ τοῦ παρ' Εὐτροπίῳ Hirtuleius, οὗ τὸ ὄνομα δὲν ἔχει ὁ Παϊάνιος, ὡς οὐδ' ὁ Πλούταρχος ἐν Βίῳ Πομπηίου 12. 17. Σερτωρίου ἔγραφα: σερτορίου ΓΚ.

